

Seniorenbehoeftenonderzoek

Regionale analyse West-Vlaanderen 2015

Inhoudstafel

Inleiding: Achtergrond.....	6
1 Situering.....	6
2 Methodologie	8
2.1 Dataverzameling	8
2.2 Steekproef.....	8
2.3 Meetmodel	9
3 Beschrijving van de steekproef	10
3.1 Geslacht van de respondenten.....	10
3.2 Leeftijd en leeftijdsklassen	11
3.3 Burgerlijke staat.....	12
3.4 Partnerschap.....	13
3.5 Kinderen en kleinkinderen.....	14
3.6 Opleidingsniveau	16
3.7 Hoofdberoep	17
3.8 Inkomen.....	19
3.9 Rondkomen met het inkomen.....	20
3.10 Pensionering.....	21
Thema 1: Woonsituatie en buurt	24
1 Woning	24
1.1 Basiscomfort in de woning	24
1.2 Onaangepastheid van de woning	25
1.3 Geneigdheid tot woningaanpassing	28
2 Buurtbetrokkenheid	30
2.1 's Avonds op straat komen	30
2.2 Prettig wonen in de wijk.....	31
2.3 Betrokkenheid in de wijk	32
2.4 Voldoende georganiseerd voor mensen 60+ in de wijk	33
3 Verhuizen en verhuisgeneigdheid	34
3.1 Verhuisd afgelopen 10 jaar.....	34
3.2 Gemiddeld aantal jaar dat men verhuisd is.....	34
3.3 Verhuismotieven	35
3.4 Verhuisgeneigdheid.....	36
4 Leefomstandigheden in de wijk	38
5 Ervaren tekorten in de wijk	40
5.1 Basisvoorzieningen in de wijk: ervaren tekorten	40
5.2 Voorzieningen met betrekking tot mobiliteit in de wijk: ervaren tekorten	41

5.3	Voorzieningen met betrekking tot dienstverlening in de wijk: ervaren tekorten.....	42
5.4	Voorzieningen met betrekking tot ontspanning in de wijk: ervaren tekorten.....	43
Thema 2: Gezondheid, zorg en hulpverlening		44
1	Gezondheid.....	44
1.1	Gezondheidstoestand.....	44
1.2	Prevalentie van Vallen	45
2	Potentieel hulpnetwerk.....	46
2.1	Potentieel hulpnetwerk: kan op niemand een beroep doen	47
2.2	Potentieel hulpnetwerk: familieleden.....	47
2.3	Potentieel hulpnetwerk: burens	48
2.4	Potentieel hulpnetwerk: vrienden.....	49
3	Zorgafhankelijkheid	50
3.1	Zorgafhankelijkheid	50
3.2	Aantal uren hulp	51
4	Hulpverlening	52
4.1	Tevredenheid over de hulpverlening	55
4.2	Reden waarom de hulp niet voldoet	58
5	Informatiegaring.....	60
5.1	Infogaring bij personen.....	60
5.2	Infogaring bij overheid en mutualiteit.....	60
Thema 3 : Welbevinden.....		61
1	Uitgebreidheid van en tevredenheid over het netwerk.....	61
1.1	Contacten binnen het netwerk.....	61
1.2	Tevredenheid over de sociale contacten.....	62
2	Eenzaamheid	64
2.1	Eenzaamheid in klassen.....	64
3	Negatieve psychologische beleving.....	65
3.1	Slecht slapen.....	65
3.2	Andere negatieve psychologische items	66
4	Problemen	67
4.1	Problemen	67
5	Onveiligheidsgevoelens.....	68
5.1	Onveiligheidsgevoelens	69
Thema 4: Maatschappelijke participatie		70
1	Mobiliteit	70
1.1	Mobiliteit: Algemeen.....	70
2	Activiteiten	71

2.1	Activiteiten in functie van ontspanning: algemeen.....	71
2.2	Activiteiten in functie van intellectuele oriëntering.....	72
3	Participatie in verenigingen.....	73
3.1	Gemiddeld aantal verenigingen waar men lid van is	73
3.2	Verenigingen: Groep 1.....	73
3.3	Verenigingen : Groep 2.....	74
3.4	Verenigingen : Groep 3.....	75
3.5	Verenigingen : Groep 4.....	76
4	Redenen om lid te worden van een vereniging	78
4.1	Gevraagd om lid te worden van een vereniging	78
4.2	Interesse in activiteiten van verenigingen.....	79
5	Redenen om niet (vaker) deel te nemen aan de vereniging	81
6	Seniorenverenigingen.....	83
6.1	Kennis van seniorenverenigingen.....	83
6.2	Lidmaatschap van seniorenverenigingen	83
6.3	Potentieel lidmaatschap	84
7	Vrijwilligerswerk	85
7.1	Soorten vrijwilligerswerk.....	85
7.2	Potentieel vrijwilligerswerk	86
8	Politieke interesse en ervaren politieke invloed	87
8.1	Interesse in de politiek	87
8.2	Politieke invloed	88
9	Bijwonen culturele activiteiten	90
9.1	Types culturele evenementen die men bijwoont.....	91
9.2	Cultuurparticipatie.....	92
9.3	Belemmeringen bijwonen culturele evenementen.....	93
10	Media.....	94
10.1	Televisiekijken.....	94
10.2	Kranten lezen.....	94
10.3	Gemeentelijke infobrochure raadplegen	95
10.4	Intensiteit internetgebruik	96
10.5	Internetgebruik om te surfen	96
10.6	Internetgebruik voor contacten	97
	Thema 5: Tevredenheid met betrekking tot dienstverlening.....	98
1	Tevredenheid gemeentelijke dienstverlening.....	98
2	Tevredenheid over de OCMW dienstverlening.....	98
3	Tevredenheid over de politie	99

4	Tevredenheid over cultuur en verkeersbeleid	99
5	Tevredenheid over bibliotheek	99
6	Tevredenheid over groen, voetpaden en openbaar vervoer	100
7	Tevredenheid over sport en recreatie voor senioren	100
8	Tevredenheid over huisvuil en containerpark.....	101
9	Tevredenheid over ter beschikking gestelde lokalen	101
10	Tevredenheid over andere diensten binnen de gemeente.....	102
11	Tevredenheid over zorgdiensten.....	102
Samenvatting.....		103

Inleiding: Achtergrond

1 SITUERING

Het Vlaamse Parlement keurde op 21 april 2004 het decreet houdende 'de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen' goed. Via dit decreet wilde men de participatie van ouderen aan het lokale beleid stimuleren, vandaar de naam 'het participatiedecreet'. Gemeenten op hun beurt werden gestimuleerd om een ouderenbeleidsplan op te stellen. Hiervoor zijn reeds heel wat gemeenten aan de slag gegaan. Daarvoor hadden zij echter cijfermateriaal nodig dat niet voor handen was. Het West-Vlaams Overleg Adviesraden van Ouderen (WOAS) en het provinciebestuur West-Vlaanderen constateerden dat de gemeenten en de ouderenadviesraden vragende partij waren voor ondersteuning bij de opmaak van een ouderenbeleidsplan.

Als antwoord hierop werd een ouderenbehoeftenonderzoek ontwikkeld door de Vrije Universiteit Brussel samen met de provincie West-Vlaanderen. De vragenlijst omvat vele thema's zoals huisvesting, buurtkenmerken, mobiliteit, eenzaamheid, onveiligheid, hulpverlening, gezondheid, maatschappelijke participatie, ... waarop een lokaal bestuur haar beleid dan zou kunnen baseren. Alvorens noden te kunnen oplossen, moet men ze immers eerst kennen.

De data werden verzameld door een uniek systeem van peer-research. Dat betekent dat de enquêtes verzameld werden door 'peers' of leeftijdsgenoten van de respondenten. Voor dit ouderenbehoeftenonderzoek betekent dit dat de data verkregen werd via gestandaardiseerde vragenlijsten, die afgenomen werden bij ouderen en waar de enquêteurs bovendien zelf oudere waren. Dit systeem van peer-research zorgt voor een zeer hoge first-responsgraad. Tussen de 65% en 85% ouderen die gevraagd werden om de vragenlijst in te vullen, hebben dit ook gedaan.

Het resultaat van dit ouderenbehoeftenonderzoek is een zeer ruime Vlaamse dataset, die op verschillende niveaus bruikbaar is, namelijk op gemeentelijk, provinciaal en Vlaams niveau. Binnen elke gemeente realiseerde men een proportioneel gestratificeerde steekproef, zowel naar leeftijd als naar geslacht. Wanneer de enquêteurs bij één van hun respondenten geen gehoor kregen, kregen zij een gelijkaardig vervangadres toegewezen opdat de representativiteit gewaarborgd zou blijven. Met andere woorden, de cijfers zijn steeds representatief op gemeentelijk niveau.

Ondertussen zijn er reeds 29 West-Vlaamse gemeenten die een ouderenbehoeftenonderzoek hebben afgenomen sinds 2004. Hierdoor beschikken we over heel wat cijfermateriaal op provinciaal niveau. Aansluitend op de regionale omgevingsanalyse van 2013 zijn we dezelfde regio-indeling gaan gebruiken voor de ouderenbehoeftenonderzoeken om te bekijken welke regionale verschillen er aanwezig zijn. West-Vlaanderen wordt ingedeeld in 5 verschillende regio's: de kust, landelijk Noord-Oost, stedelijk-industrieel Noord, stedelijk-industrieel Zuid en de Westhoek.

Volgende gemeenten die reeds een ouderenbehoeftenonderzoek hebben afgenomen werden in deze regio's opgenomen:

Kust: Koksijde, Oostende, Bredene en Knokke-Heist

Landelijk Noord-Oost: Gistel, Jabbeke, Moorslede, Ardooie, Staden

Stedelijk-industrie Noord: Brugge, Oostkamp, Hooglede, Tielt en Roeselare

Stedelijk-industrie Zuid: Oostrozebeke, Wervik, Menen, Wevelgem, Kortrijk, Zwevegem, Anzegem, Deerlijk en Spiere-Helkijn

Westhoek: Veurne, Diksmuide, Koekelare, Kortemark, Houthulst en Ieper.

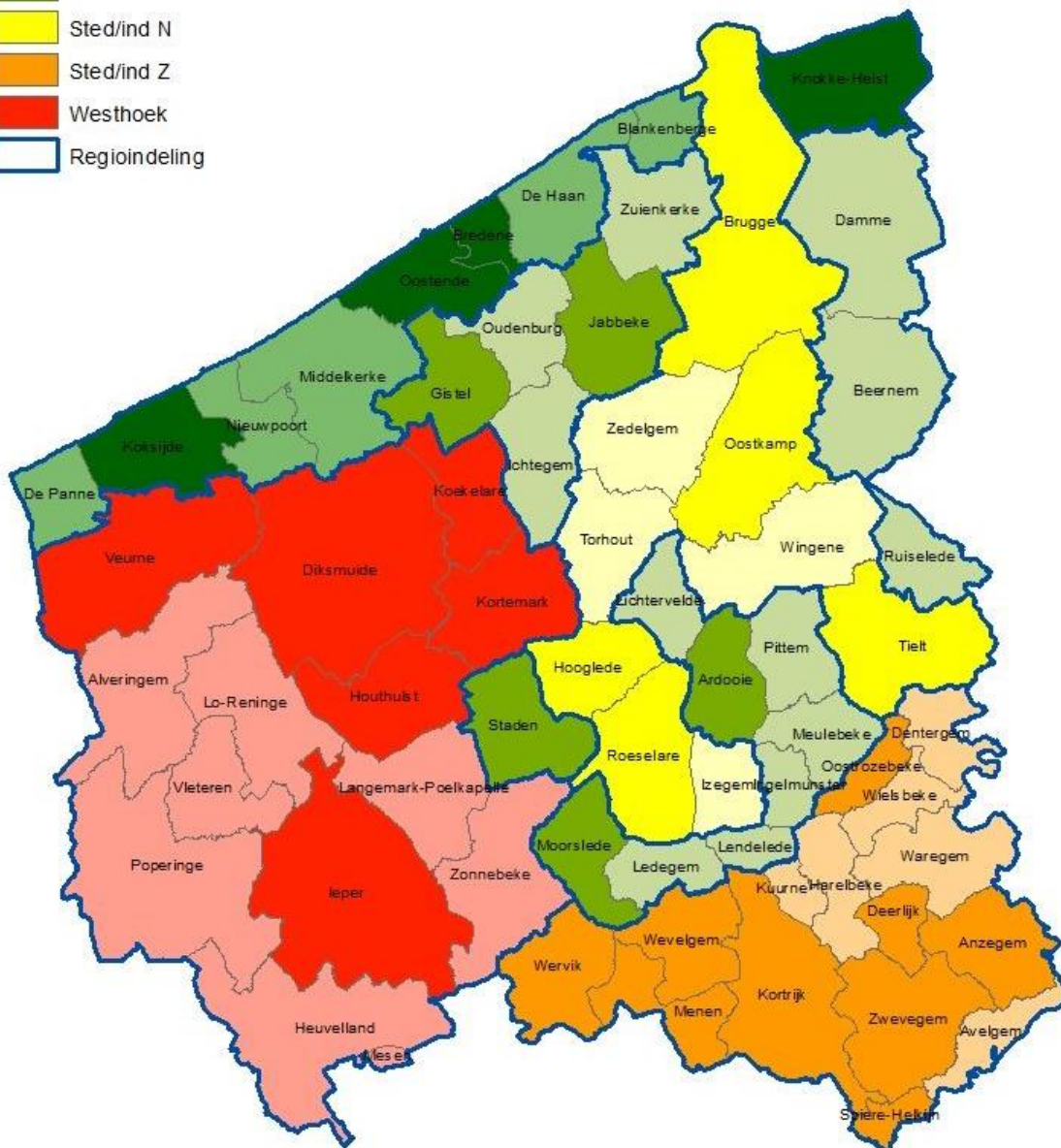
Onderstaande kaart toont de gehanteerde regionale indeling. Gemeenten die donkerder ingekleurd werden, zijn de gemeenten die de enquêtes afgenomen hebben en waarvoor gegevens voor handen zijn.

Deelname Ouderenbehoeftenonderzoek

Deelgenomen aan het Ouderenbehoeftenonderzoek

- Kust
- Landelijk NO
- Sted/ind N
- Sted/ind Z
- Westhoek
- Regioindeling

Het rapport dat voorligt gaat in op de beschikbare regionale gegevens. Dit rapport beschrijft de leefomstandigheden en noden van 60-plussers in de verschillende regio's in West-Vlaanderen. Hierin gaat de aandacht niet enkel uit naar ouderen als behoeftigen, maar ook en vooral naar ouderen als actieve actoren in de maatschappij die bijdragen aan de constructie van de lokale samenleving. De regio's worden vergeleken met de provincie West-Vlaanderen en Vlaanderen. Voor West-Vlaanderen worden alle data gebruikt, voor Vlaanderen wordt een benchmark gebruikt. De benchmark is een steekproef van de beschikbare data uit Vlaanderen. Er wordt telkens een jaar lang gewerkt met dezelfde Vlaamse steekproef, daarna wordt een nieuwe steekproef genomen zodat de nieuwe gegevens van nieuw ingestapte gemeenten eveneens worden opgenomen.

2 METHODOLOGIE

2.1 DATAVERZAMELING

Wanneer een gemeente besluit te participeren aan het onderzoek, wordt binnen de gemeente een stuurgroep opgericht die verantwoordelijk is voor de uitwerking en opvolging van het project. De stuurgroep bestaat uit de onderzoeksbegeleider van de provincie, leden van de plaatselijke ouderenadviesraad, een ambtenaar (van de gemeente of het OCMW) en de beleidsverantwoordelijke van de gemeente.

Via een rekruteringscampagne worden dan enquêteurs gezocht die met de vragenlijsten kunnen rondgaan. Een belangrijke stap in deze campagne is het betrekken van sleutelfiguren. De rol van de sleutelfiguren is de rekrutering van enquêteurs. Sleutelfiguren zijn bij voorkeur dan ook mensen met een grote kennissenkring binnen de ouderen, zijn actief in ouderenaangelegenheden of de ouderenzorg. De sleutelfiguren gaan dus op zoek naar ouderen die willen enquêteren.

Eenmaal er voldoende vrijwilligers gevonden zijn, krijgt de enquêteur een korte scholing. Daarin worden richtlijnen gegeven over de inhoud van de vragenlijst en de manier waarop men de vragenlijsten moet verdelen. Daarna draagt de enquêteur de verantwoordelijkheid voor het verspreiden en ophalen van een aantal vragenlijsten. Nadat uiteindelijk alle vragenlijsten terug binnengebracht zijn, worden de data ingetikt door een personeelslid van de gemeente of het OCMW of een vrijwilliger in speciaal daartoe gecreëerde software.

2.2 STEEKPROEF

Binnen elke gemeente wordt een proportioneel gestratificeerde steekproef gerealiseerd, zowel naar leeftijd als geslacht. Wanneer de enquêteurs bij één van hun respondenten geen gehoor gekregen, kregen zij een gelijkaardig vervangadres toegewezen, opdat de representativiteit niet in het gedrang zou komen. De cijfers zijn dus steeds representatief op gemeentelijk niveau. De grootorde van de cijfers echter, maakt het mogelijk om ook provincies met elkaar te vergelijken. De soms, zeer grote verschillen tussen de verschillende gemeenten lijken te verdwijnen, wanneer we ze aggregeren op een hoger niveau, bijvoorbeeld dat van de provincie. Vandaar dat wij hier opteren voor een vergelijking tussen de twee metingen in de gemeente (indien die er al zijn) en een vergelijking met de benchmark van de provincie en van Vlaanderen.

2.3 MEETMODEL

De behoeften van ouderen zijn echter niet eenduidig vast te stellen door middel van een eenvoudige meting. Daarom wordt in het onderzoek gebruik gemaakt van meerdere dimensies, die samen een beeld geven van de behoeften van ouderen. Elke dimensie wordt op haar beurt gemeten aan de hand van subdimensies. Een subdimensie kan nog verder opgesplitst worden in items die gemeten worden aan de hand van vragen. De opsplitsing van subdimensies naar items is niet bij alle dimensies het geval. Bijgevolg komt elke subdimensie of elk item (indien verdere opsplitsing) overeen met één vraag(onderdeel) uit de vragenlijst.

De vragenlijst bestaat uit zeer veel verschillende items. Voor de leesbaarheid/hanteerbaarheid van de data werden verschillende items gecombineerd tot schalen.

3 BESCHRIJVING VAN DE STEEKPROEF

In een eerste deel van de analyse wordt de steekproef besproken. De steekproef werd zo getrokken dat het aandeel mannen en vrouwen in de steekproef overeenkomt met het werkelijke aandeel in de bevolking. Ook naar leeftijd werden de verhoudingen in de populatie gerespecteerd.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de socio-demografische kenmerken van de respondenten. Zowel geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, voormalig hoofdberoep, burgerlijke staat, inkomen en rondkomen met het inkomen, en pensionering aan bod. Deze kenmerken worden vergeleken met de resultaten van andere metingen waaronder de benchmarks van de provincie en van Vlaanderen.

3.1 GESLACHT VAN DE RESPONDENTEN

In vraag 4 van de vragenlijst wordt gevraagd naar het geslacht van de respondenten. Het is op basis van deze gegevens en de leeftijdsklassen dat de steekproef samengesteld werd.

Tabel: Geslachtsverdeling

	WVL	VL
man	44,6%	42,6%
vrouw	55,4%	57,4%

In West-Vlaanderen zijn 44,6% van de respondenten mannen en 55,4% van de respondenten zijn vrouwen. In Vlaanderen zijn 42,6% van de respondenten mannen en 57,4% vrouwen.

In de steekproef zitten meer vrouwen dan mannen. Dit komt overeen met de bevolkingsstatistieken, waarin we zien dat bij het ouder worden vrouwen proportioneel meer voorkomen dan mannen.

Tabel: Geslachtsverdeling in functie van andere metingen

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
man	44,7%	45,7%	44,3%	43,6%	45,3%
vrouw	55,3%	54,3%	55,7%	56,4%	54,7%

Er zijn geen grote verschillen tussen de regio's onderling.

3.2 LEEFTIJD EN LEEFTIJDKLASSEN

In vraag 3 van de vragenlijst wordt gepeild naar de leeftijd van de respondent. Op basis hiervan hebben we de gemiddelde leeftijd berekend. Voor de verdere analyses hebben we, op basis van de leeftijd, drie leeftijdsklassen gecreëerd, 60 tot 69 jaar, 70 tot 79 jaar en 80+. Deze leeftijdsklassen zijn dezelfde als deze welke gebruikt werden voor de steekproeftrekking.

3.2.1 Gemiddelde leeftijd

Tabel: Gemiddelde leeftijd

WVL	VL
71,6	71,7

De gemiddelde leeftijd van de bevraagde ouderen West-Vlaanderen bedraagt 71,6 jaar. In Vlaanderen bedraagt de gemiddelde leeftijd van de bevraagde ouderen 71,7 jaar.

Tabel: gemiddelde leeftijd naargelang de regio

Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
72,1	71,7	71,4	71,4	71,6

De gemiddelde leeftijd schommelt tussen 71,4 jaar (stedelijk-industrieel Noord en Zuid) en 72,1 jaar aan de kust.

3.2.2 Leeftijdsklassen

Tabel: Leeftijdsklassen

	WVL	VL
60-69j	44,4%	44,9%
70-79j	37,3%	36,2%
80+	18,3%	18,9%

Wanneer we de indeling maken naar leeftijdsklassen, dan zien we dat 44,6% van de ouderen in West-Vlaanderen een leeftijd heeft tussen 60 en 69 jaar, 37,3 % is tussen 70 en 79 jaar en 18,3% van de ouderen is ouder dan 80 jaar.

In Vlaanderen zijn deze percentages gelijkaardig.

Tabel: Leeftijdsklassen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
60-69j	43,8%	44,2%	45,0%	44,7%	44,0%
70-79j	35,8%	36,8%	37,0%	38,0%	38,5%
80+	20,4%	19,0%	18,0%	17,4%	17,4%

Het aandeel **60 tot 69-jarigen** verschilt niet sterk van regio tot regio. Aan de kust ligt het aandeel het laagst (43,8%) en in stedelijk-industrieel noord het hoogst (45%).

Wat de **70 tot 79-jarigen** betreft, merken we kleine verschillen op: de kust heeft het laagste aandeel (35,8%), landelijk NO en stedelijk-industrieel noord hebben een aandeel rond de 37%. Stedelijk-industrieel Z en de Westhoek hebben een hoger aandeel met respectievelijk 38 en 38,5%.

De **80-plussers** zijn het minst vertegenwoordigd in stedelijk-industrieel Z en de Westhoek (beide 17,4%), gevolgd door stedelijk-industrieel N (18%). Landelijk NO heeft een aandeel van 19% 80-plussers wat de bevroegde ouderen betreft. De kust heeft het hoogste aandeel 80-plussers, nl. 20,4%.

3.3 BURGERLIJKE STAAT

Om de burgerlijke staat van de respondenten na te gaan, legden we de respondenten zes mogelijkheden voor. Gehuwd, nooit gehuwd, gescheiden, samenwonend, weduwe(naar) of kloosterling(e). Hieronder staan de percentages voor de verschillende mogelijkheden.

Tabel: Burgerlijke staat

	WVL	VL
gehuwd	67,8%	70,7%
nooit gehuwd	4,3%	3,1%
gescheiden	3,7%	4,2%
samenwonend	1,9%	2,2%
weduw(e) naar	21,6%	19,7%
kloosterling(e)	0,7%	0,1%

De grootste groep van de ouderen in West-Vlaanderen (67,8%) is gehuwd, 4,3% ouderen is nooit gehuwd en 3,7% ouderen is gescheiden. Slechts 1,9% ouderen is samenwonend en 21,6% is weduwe(naar). Een kleine groep ouderen is kloosterling(e): 0,7%

We zien minimale verschillen met Vlaanderen: het aandeel gehuwden ligt er iets hoger (70,7%), het aandeel nooit gehuwden iets lager (3,1%). Het aandeel ouderen die gescheiden is, ligt ook iets lager in Vlaanderen (4,2%) dan in West-Vlaanderen. Het aandeel weduw(e)naars bedraagt 19,7% en het aandeel kloosterlingen bedraagt slechts 0,1%.

Tabel: Burgerlijke staat naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
gehuwd	69,1%	70,0%	63,5%	68,9%	68,1%
nooit gehuwd	3,8%	4,9%	5,3%	3,5%	4,4%
gescheiden	7,2%	1,9%	4,6%	3,0%	2,4%
samenwonend	2,6%	1,8%	1,8%	1,6%	2,1%
weduw(e) naar	17,1%	20,8%	24,2%	22,3%	22,3%
kloosterling(e)	,2%	,7%	,7%	,7%	,9%

Het aandeel **gehuwden** ligt opmerkelijk lager in stedelijk-industrieel N met 63,5%. Stedelijk-industrieel Z, de Westhoek en de kust hebben een aandeel tussen 68,1% en 69,1%. Landelijk NO heeft het hoogste aandeel met 70%. Het aandeel **nooit gehuwden** ligt het laagst in stedelijk-industrieel Z (3,5%) en de kust (3,8%). In de Westhoek bedraagt dit aandeel 4,4%. In landelijk NO en stedelijk-industrieel N ligt het aandeel het hoogst met respectievelijk 4,9 en 5,3%. Het aandeel **gescheiden ouderen** ligt beduidend lager in landelijk NO met 1,9%, gevolgd door de Westhoek (2,4%). Stedelijk-industrieel Z (3%) en stedelijk-industrieel N (4,6%) volgen. Het hoogste aandeel vinden we terug aan de kust, waar 7,2% van de bevraagde ouderen gescheiden is. Het aandeel **samenwonenden** ligt in de meeste regio's rond de 2%. Aan de kust ligt dit aandeel iets hoger, met 2,6%. Het aandeel weduwes/weduwenaren ligt het laagst aan de kust (17,1%), gevolgd door landelijk NO (20,8%). Stedelijk-industrieel Z en de Westhoek hebben een aandeel van 22,3% weduwes/weduwenaren. In stedelijk-industrieel N vinden we het hoogste aandeel terug met 24,2%. Het aandeel **kloosterlingen** ligt in de 5 regio's onder de 1%, maar ligt het laagst aan de kust (0,2%) en het hoogst in de Westhoek (0,9%).

3.4 PARTNERSCHAP

Aan ouderen werd gevraagd of ze al dan niet samenwonen met een partner.

Tabel: partnerschap

	WVL	VL
partner	67,3%	76,4%

67,3% van de bevraagde ouderen in West-Vlaanderen woont samen met een partner, in Vlaanderen is dat 76,4%.

Tabel: partnerschap naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
partner	68,6%	72,3%	65,7%	71,1%	70,7%

In stedelijk-industrieel N ligt het aandeel ouderen dat met een partner samenwoont het laagst, met 65,7%. Daarna volgt de kust met 68,6%. In de Westhoek (70,7%), stedelijk-industrieel Z (71,1%) en landelijk NO (72,3) ligt dit aandeel boven de 70%.

3.5 KINDEREN EN KLEINKINDEREN

3.5.1 Kinderen

In volgende analyses bekijken we of de respondenten kinderen hebben en zo ja, hoeveel. Kinderen zijn immers, samen met de partner, de belangrijkste mantelzorgers. Er werd expliciet gevraagd naar het aantal kinderen in leven.

Tabel: Kinderen

	WVL	VL
Kinderen	2,3	2,2
% met kinderen	89,8%	90,5%

Ouderen in West-Vlaanderen hebben gemiddeld 2,3 kinderen. Ouderen in Vlaanderen 2,2 kinderen. 89,8% van de West-Vlaamse ouderen heeft kinderen in leven, in Vlaanderen is dit 90,5%.

Tabel: kinderen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Kinderen	2,1	2,3	2,3	2,3	2,4
% met kinderen	90,6%	89,7%	90%	89,7%	89,2%

We merken lichte verschillen op wat betreft het gemiddeld aantal kinderen. Ouderen die aan de kust wonen, hebben gemiddeld 2,1 kinderen. Ouderen in landelijk NO, stedelijk-industrieel N en stedelijk-industrieel Z hebben gemiddeld 2,3 kinderen. Ouderen in de Westhoek hebben het hoogste gemiddelde, met 2,4 kinderen. We zien geen grote verschillen wat betreft het hebben van kinderen. Ongeveer 90% van de ouderen heeft kinderen in leven.

3.5.2 Kleinkinderen

In volgende analyses bekijken we of de respondenten kleinkinderen hebben. Ook hier gaan we na hoeveel kleinkinderen (in leven) ze hebben.

83,8% van de oudere aan de kust hebben kleinkinderen, in Vlaanderen is dit 82% van de ouderen.

Tabel: Kleinkinderen

	WVL	VL
Kleinkinderen	3,8	3,6
% met kleinkinderen	83,8%	82,0%

Ouderen in West-Vlaanderen hebben gemiddeld 3,8 kleinkinderen. In Vlaanderen is dat gemiddeld 3,6.

83,8% van de ouderen in West-Vlaanderen heeft kleinkinderen. In Vlaanderen is dit het geval bij 82% van de ouderen.

Tabel: Kleinkinderen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Kleinkinderen	3,5	3,8	3,7	3,9	4,2
% met kleinkinderen	83,9%	83,8%	83,9%	84%	83,5%

Er zijn regionale verschillen merkbaar wat het aantal kleinkinderen betreft. De kust heeft het laagste gemiddelde, met 3,5 kleinkinderen. Stedelijk-industrieel N (3,7), landelijk NO (3,8) en stedelijk-industrieel Z (3,9) hebben een gelijkaardig gemiddelde. Het aandeel kleinkinderen ligt het hoogst in de Westhoek met gemiddeld 4,2 kleinkinderen.

Circa 84% van de ouderen heeft kleinkinderen, ongeacht de regio.

3.6 OPLEIDINGSNIVEAU

Bij opleidingsniveau bevroegen we 10 mogelijkheden. We moeten echter een kanttekening maken: een lage opleidingsgraad van ouderen betekent geenszins dat deze groep enkel laaggeschoolde jobs uitgeoefend heeft.

Tabel: Opleidingsniveau

	WVL	VL
geen afgeronde opleiding	6,0%	7,9%
lager onderwijs	37,6%	32,7%
lager beroepsonderwijs	14,2%	11,4%
lager technisch onderwijs	10,0%	7,9%
lagere humaniora	7,6%	7,1%
hoger beroepsonderwijs	4,2%	3,6%
hoger technisch onderwijs	5,2%	6,8%
hogere humaniora	5,0%	9,4%
hoger niet-universitair onderwijs	7,6%	9,2%
universitair onderwijs	2,5%	4,0%

6% van de ouderen in West-Vlaanderen heeft **geen afgeronde opleiding**, in Vlaanderen is dit 7,9%. 37,6% van de ouderen in West-Vlaanderen heeft enkel het **lager onderwijs** gevolgd, in Vlaanderen is dit 32,7%. 31,8% van de bevroegde ouderen in West-Vlaanderen heeft **lager secundair onderwijs** (lager beroepsonderwijs, lager technisch onderwijs, lagere humaniora) gevolgd, in Vlaanderen is dit 26,4%. 14,5% van de bevroegde ouderen in West-Vlaanderen heeft **hoger secundair onderwijs** (hoger beroepsonderwijs, hoger technisch onderwijs en hogere humaniora) gevolgd, in Vlaanderen is dit 19,8%. Tenslotte heeft 10,1% van de ouderen in West-Vlaanderen **hoger onderwijs** (hoger niet-universitair onderwijs en universitair onderwijs) gevolgd, tegenover 13,2% in Vlaanderen.

In onderstaande tabel zien we een aantal grote regionale verschillen: aan de kust heeft 3,8% van de ouderen **geen afgeronde opleiding**. In landelijk NO (4,6%), stedelijk-industrieel Z (5,1%) en in de Westhoek (5,5%) ligt dit rond de 5%. In stedelijk-industrieel N bedraagt dit aandeel 10,8%. Aan de kust heeft 20% van de bevroegde ouderen enkel **lager onderwijs** gevolgd. In landelijk NO (37,4%) en stedelijk-industrieel N (36,6%) ligt dit aandeel rond de 37%. In stedelijk-industrieel Z ligt dit aandeel hoger met 42,6%, maar in de Westhoek ligt dit aandeel het hoogst met 46,5% van de ouderen.

Wanneer we de som maken van de opleidingen **lager secundair onderwijs** zien we dat de Westhoek (29,1%) en stedelijk-industrieel Z (29,9%) de 2 regio's zijn onder de 30%. Aan de kust gaat dit om 32,6% van de ouderen. In Landelijk NO gaat dit om 32,6% van de ouderen en in stedelijk-industrieel N 34,7%.

De som van de opleidingen **hoger secundair onderwijs** geeft volgende resultaten: in stedelijk-industrieel N (10,3%) en de Westhoek (10,9%) ligt dit aandeel het laagst., met net boven de 10% van de ouderen die en

opleiding hoger secundair onderwijs heeft gevolgd. In stedelijk-industrieel Z (13,5%) en landelijk NO (14,3%) ligt dit aandeel iets hoger. Aan de kust ligt dit aandeel het hoogst met 25,8%.

Wanneer we bekijken hoe groot de groep ouderen is die een **diploma hoger onderwijs** (niet-universitair en universitair), dan zien we dat het laagste aandeel in stedelijk-industrieel N (7,6%) en de Westhoek (8%) terug te vinden is.

Tabel: Opleidingsniveau in vergelijking met ander metingen

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
geen afgeronde opleiding	3,8%	4,6%	10,8%	5,1%	5,5%
lager onderwijs	20,0%	37,4%	36,6%	42,6%	46,5%
lager beroepsonderwijs	14,1%	15,6%	17,2%	12,7%	12,0%
lager technisch onderwijs	8,4%	11,4%	12,5%	9,0%	9,3%
lagere humaniora	10,1%	7,1%	5,0%	8,2%	7,8%
hoger beroepsonderwijs	7,7%	4,6%	3,3%	3,7%	2,8%
hoger technisch onderwijs	8,9%	4,7%	4,0%	4,9%	4,1%
hogere humaniora	9,2%	5,0%	3,0%	4,9%	4,0%
hoger niet-universitair onderwijs	12,0%	7,7%	6,1%	6,9%	6,5%
universitair onderwijs	5,9%	2,0%	1,5%	2,0%	1,5%

3.7 HOOFDBEROEP

Naast opleidingsniveau bepaalt ook het voormalige hoofdberoep de socio-economische status van ouderen.

Een kwart van de ouderen was (geschoold of ongeschoold) **arbeider** (28,1% in West-Vlaanderen, 25,1% in Vlaanderen). In West-Vlaanderen was 24,6% van de ouderen (hoger of lager) **bediende**. In Vlaanderen ligt dit aandeel een pak hoger met 34,4%. 17,9% van de West-Vlaamse ouderen behoort tot de groep '**zelfstandigen, vrije beroepen en ondernemers**'. In Vlaanderen ligt dit aandeel lager met 13,6%. In West-Vlaanderen was 6% van de ouderen **landbouwer**, in Vlaanderen 3,4%. 22,9% is **huisman/huisvrouw** geweest in West-Vlaanderen en 24,1% in West-Vlaanderen.

Tabel: Hoofdberoep

	WVL	VL
ongeschoolde arbeider	15,0%	14,5%
geschoolde arbeider	13,1%	10,6%
hulp van zelfstandige	4,8%	3,9%
lager bediende	7,0%	10,3%
hoger bediende	10,8%	15,7%
andere loontrekkende	7,4%	8,4%
landbouwer	6,0%	3,0%
vrij beroep	3,6%	3,4%
ondernemingsleider	1,9%	1,2%
groothandelaar	0,5%	0,4%
andere zelfstandige	7,0%	4,7%
huisvrouw/man	22,9%	24,1%

Tabel: Hoofdberoep naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ongeschoolde arbeider	7,0%	14,3%	13,4%	20,6%	15,4%
geschoolde arbeider	10,3%	13,6%	13,8%	14,7%	11,7%
hulp van zelfstandige	5,1%	5,8%	4,1%	4,4%	5,4%
lager bediende	10,1%	4,8%	8,6%	6,4%	5,2%
hoger bediende	20,1%	8,7%	11,3%	8,8%	7,4%
andere loontrekkende	9,1%	5,7%	9,0%	6,5%	6,7%
landbouwer	1,3%	9,7%	4,9%	3,8%	11,2%
vrij beroep	5,0%	3,1%	3,6%	3,2%	3,6%
ondernemingsleider	2,7%	2,3%	1,7%	1,9%	1,4%
groothandelaar	,6%	,6%	,3%	,5%	,7%
andere zelfstandige	9,1%	7,8%	5,9%	6,3%	6,6%
huisvrouw/man	19,5%	23,7%	23,3%	23,0%	24,6%

In stedelijk-industrieel N (27,2%), de Westhoek (27,1%) en landelijk NO (27,9%) ligt het aandeel ouderen die **arbeider** waren rond de 27%. In stedelijk-industrieel Z ligt dit aandeel iets lager met 25,3%. Aan de kust ligt dit aandeel veel lager met 17,3%. Het aandeel ouderen die **bediende** waren, ligt het laagst in de meer landelijke regio's: landelijk NO (19,2%) en in de Westhoek (19,3%). In stedelijk-industrieel Z ligt dit aandeel iets hoger

met 21,7%. In stedelijk-industrieel N bedraagt dit aandeel 28,9%. Dit aandeel ligt het hoogst aan de kust met 39,3% van de ouderen die bediende was. Het aandeel **zelfstandigen, vrije beroepen en ondernemers** schommelt bij de meeste regio's rond de 19%: landelijk NO (19,5%), stedelijk-industrieel N (20,5%), stedelijk-industrieel Z (18,4%) en de Westhoek (19%). Aan de kust ligt dit aandeel hoger met 26,5%. Het aandeel ouderen die **landbouwer** waren ligt het laagst aan de kust (1,3%). Daarna volgen de stedelijke-industriële regio's met 3,8% in stedelijk-industrieel Z (3,8%) en stedelijk-industrieel N (4,9%). In landelijk NO (9,7%) en de Westhoek (11,2%) ligt het aandeel het hoogst. Tenslotte is er nog een groep ouderen die **huisman/huisvrouw** waren. Dit aandeel ligt het laagst aan de kust (19,5%). In stedelijk-industrieel Z (23%), stedelijk-industrieel N (23,3%) en landelijk NO (23,7%) ligt het aandeel iets hoger. Het aandeel ligt het hoogst in de Westhoek met 24,6%.

3.8 INKOMEN

Om het inkomen te schatten maken we gebruik van de vraag 71. Voor de duidelijkheid werd het inkomen ingedeeld in vier klassen: 500-999€, 1.000-1.499€, 1.500€-1.999€ en meer dan 2.000€.

Tabel: *Inkomen*

	WVL	VL
500-999€	27,7%	18,2%
1.000-1.499€	37,0%	34,3%
1.500-1.999€	18,7%	22,7%
=>2.000€	16,6%	24,8%

In West-Vlaanderen beschikt 27,7% van de ouderen over een maandelijks gezinsinkomen van **minder dan 1.000 euro**. Dit is een hoger percentage als in Vlaanderen (18,2%). 37% van de ouderen in West-Vlaanderen beschikt over een maandelijks gezinsinkomen van **1.000 tot 1.499 euro**, wat een iets groter aandeel is dan in Vlaanderen (34,3%). 18,7% van de ouderen in West-Vlaanderen heeft een inkomen van **1.500 tot 1.999 euro**, wat een kleiner aandeel is dan in Vlaanderen (22,7%). 16,6% van de West-Vlaamse ouderen heeft een inkomen van **meer dan 2.000 euro**. Dit is een kleiner aandeel dan in Vlaanderen (24,8%).

Tabel: *Inkomen naargelang de regio*

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
500-999€	14,0%	27,8%	26,3%	29,3%	39,9%
1.000-1.499€	33,3%	40,3%	37,5%	37,8%	35,4%
1.500-1.999€	22,7%	15,9%	20,1%	18,9%	15,7%
=>2.000€	30,1%	16,0%	16,0%	14,0%	9,0%

Aan de kust beschikt 14% van de ouderen over een maandelijks gezinsinkomen van **minder dan 1.000 euro**. In stedelijk-industrieel N is dit 26,3%, in landelijk NO 27,8% en stedelijk-industrieel Z 29,3%. In de Westhoek ligt dit aandeel het hoogst met 4 ouderen op de 10 die een gezinsinkomen onder de 1.000 euro hebben.

33,3% van de ouderen aan de kust hebben een inkomen van **1.000 tot 1.499 euro**. In de Westhoek bedraagt dit aandeel 35,4%. In stedelijk-industrieel N (37,5%) en stedelijk-industrieel Z (37,8%) verschilt het aandeel niet sterk. In landelijk NO ligt dit aandeel het hoogst met 40,3%. Het aandeel ouderen met een gezinsinkomen van **1.500 tot 1.999 euro** ligt het laagst in de Westhoek (15,7%) en in landelijk NO (15,9%). Daarna volgen stedelijk-industrieel Z (18,9%) en stedelijk-industrieel N (20,1%). Dit aandeel ligt het hoogst aan de kust met 22,7%. Het aandeel ouderen met een gezinsinkomen **boven de 2.000 euro** ligt het laagst in de Westhoek (9%). In stedelijk-industrieel Z bedraagt dit aandeel 14%. In stedelijk-industrieel N en landelijk NO bedraagt dit aandeel 16%. Aan de kust ligt dit aandeel veel hoger met 30,1%.

3.9 RONDKOMEN MET HET INKOMEN

Naast het werkelijke inkomen werd ook gevraagd of de respondenten vonden of ze al dan niet kunnen rondkomen met hun inkomen (subjectieve beoordeling). We vroegen hen in welke mate ze kunnen rondkomen met het beschikbare inkomen. We hebben op basis van deze gegevens twee klassen gemaakt, zij die aangeven het moeilijk te hebben met het inkomen en zij die aangeven geen moeilijkheden te ondervinden met het rondkomen.

Tabel: Rondkomen met het inkomen

	WVL	VL
moeilijk	40,1%	38,7%
makkelijk	59,9%	61,3%

40,1% van de West-Vlaamse ouderen zegt moeilijk rond te komen met dit inkomen, tegenover 38,7% van de Vlaamse ouderen.

Tabel: Rondkomen met het inkomen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
moeilijk	36,7%	42,1%	38,6%	42,0%	40,0%
makkelijk	63,3%	57,9%	61,4%	58,0%	60,0%

Het aandeel ouderen die zegt moeilijk rond te komen ligt het laagst aan de kust (36,7%) en stedelijk-industrieel N (38,6%). Hoewel het gezinsinkomen het laagst lag in de Westhoek zegt 'slechts' 40% van de ouderen moeilijk rond te komen met dit inkomen. In stedelijk-industrieel Z en landelijk NO bedraagt dit aandeel 42%.

3.10 PENSIONERING

3.10.1 Gemiddelde leeftijd pensionering

Met de vragen 81, 82 en 83 wordt gepeild naar de pensionering van de respondent. Met de vraag 82 peilen we naar de leeftijd waarop men effectief gestopt is met werken. Op basis hiervan berekenden we de gemiddelde leeftijd waarop men met pensioen ging.

Tabel: Gemiddelde leeftijd pensionering

	WVL	VL
pensioenleeftijd	58,6	58,6

De gemiddelde leeftijd om op pensioen te gaan in West-Vlaanderen is 58,6 jaar. Dit is exact gelijk aan het Vlaamse gemiddelde.

Tabel: Gemiddelde leeftijd pensionering naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
pensioenleeftijd	57,2	59,2	58,7	58,6	59,5

De gemiddelde leeftijd om op pensioen te gaan ligt het laagst aan de kust: 57,2 jaar. In stedelijk-industrieel N en stedelijk-industrieel Z ligt de gemiddelde pensioenleeftijd iets hoger met respectievelijk 58,7 en 58,8 jaar. In landelijk NO (59,2 jaar) en de Westhoek (59,5 jaar) ligt dit iets hoger.

3.10.2 Redenen om met pensioen te gaan

Om de redenen waarom men op pensioen ging in kaart te brengen, legden we de respondenten 13 mogelijkheden voor. Respondenten konden aanduiden in welke mate zij deze belangrijke dan wel minder belangrijke redenen vonden om op pensioen te gaan. Voor een goed begrip herhalen we de mogelijkheden hieronder nogmaals:

- Ik werd verplicht (bedrijfssluiting, herstructureringen,...)
- Om plaats te maken voor jongeren
- Ik had genoeg financiële middelen om te stoppen met werken
- Het financieel verschil tussen verder werken en het stopzetten van het werk was te klein
- Gezondheidsredenen (lichamelijk en/of psychisch)
- Ontevredenheid met jobinhoud (te weinig promotiemogelijkheden, te weinig afwisseling,...)
- Ontevredenheid met werkomstandigheden (vb. te lange pendelafstand, te veel uren, slechte relatie met directe overste,...)

- Gebrek aan vrije tijd (vb. om te reizen/hobby te beoefenen,...)
- Omdat partner met pensioen ging
- Omdat vele mensen uit mijn omgeving op een bepaalde leeftijd op brugpensioen of op vervroegd pensioen gaan
- Opnemen van zorgtaken (vb. zorgen voor bejaarde ouder, zieke partner, kind, kleinkind,...)
- Ik was al een tijd werkloos

Tabel: Reden pensionering

	WVL	VL
verplicht	14,6%	13,8%
plaats voor jongeren	17,3%	12,3%
genoeg fin middelen	12,5%	14,0%
fin verschil te klein	12,8%	16,0%
gezondheid	30,0%	28,3%
ontevreden jobinhoud	4,9%	4,2%
ontevreden werkomst	6,7%	7,3%
gebrek vrije tijd	7,3%	7,3%
partner pensioen	10,1%	10,4%
mensen omg pensioen	8,4%	7,9%
zorgtaken	9,7%	9,0%
al een tijd werkloos	3,8%	2,7%

De belangrijkste reden om op pensioen te gaan in West-Vlaanderen was de gezondheid (30%), gevolgd door het plaats maken voor jongeren (17,3%) en dat het verplicht was (14,6%). In Vlaanderen is de gezondheid ook de belangrijkste reden om op pensioen te gaan (28,3%), gevolgd door een te klein financieel verschil (16%) en genoeg financiële middelen (14%).

3.10.3 Wat mist men na pensionering?

Tenslotte vroegen we ook naar wat de respondent mist sedert de pensionering. Dit is vraag 84 uit de vragenlijst. We legden de respondenten 6 mogelijkheden voor, waar met helemaal niet, weinig, niet veel/niet weinig, veel tot zeer veel kon op geantwoord worden. Hieronder geven we deze mogelijkheden weer:

- De beroepsbezigheden
- De dagelijkse routine
- Het verschil tussen het nettoloon (wedde) en het pensioenbedrag
- Het gevoel nuttig te zijn
- De contacten met collega's
- De contacten met klanten en zakenpartners

Tabel: Gemis na pensionering

	WVL	VL
beroepsbezigheden	11,2%	10,2%
routine	9,5%	12,9%
verschil nettoloon pensioen	32,0%	34,6%
gevoel nuttig te zijn	18,8%	16,9%
contacten met collega's	20,7%	21,6%
Contacten met klanten en zakenpartners	12,0%	8,13%

Een derde van de ouderen in West-Vlaanderen (32%) en Vlaanderen (34,6%) geven aan dat ze het verschil met het nettoloon missen. Ruim een vijfde van de West-Vlaamse ouderen (20,7%) en de Vlaamse ouderen (21,6%) mist het contact met de collega's. Op de derde plaats missen ouderen het gevoel van nuttig te zijn, zowel in West-Vlaanderen (18,8%) als in Vlaanderen (16,9%). Op de vierde plaats zien we dat de ouderen zeggen dat ze de contacten met klanten en zakenpartners missen (12,% van de West-Vlaamse ouderen en 8,13% van de Vlaamse ouderen).

Thema 1: Woonsituatie en buurt

Binnen dit thema behandelen we 4 dimensies: de woning, buurtbetrokkenheid, verhuisgeneigdheid en onaangepastheid van de wijk.

1 WONING

1.1 BASISCOMFORT IN DE WONING

Met vraag 18 uit de vragenlijst peilen we naar een aantal basisvoorzieningen in de woning zoals een bad of douche, centrale verwarming, een toilet in de woning, een telefoon of een rookdetector.

Tabel: Basiscomfort in de woning

	WVL	VL
bad/douche	95,6%	97,6%
centrale verwarming	74,6%	84,0%
toilet in woning	95,1%	97,1%
telefoon	96,1%	96,0%
rookdetector	27,5%	24,5%

Bovenstaande tabel geeft aan in welke mate ouderen over basiscomfort in hun woning beschikken. 95,6% van de ouderen in West-Vlaanderen heeft een **bad/douche**. Dit is een lager percentage dan in Vlaanderen (97,6%). 74,6% van de West-Vlaamse ouderen heeft **centrale verwarming**, bij de Vlaamse ouderen is dit 84%. 95,1% van de West-Vlaamse ouderen heeft een **toilet in de woning**. In Vlaanderen is dit 97,1%. 96,1% van de West-Vlaamse ouderen heeft een **telefoon**, dit is het geval bij 96% van de Vlaamse ouderen. 27,5% van de West-Vlaamse ouderen heeft een **rookdetector** in huis tegenover 24,5% van de Vlaamse ouderen.

Tabel: Basiscomfort in de woning naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
bad/docuhe	98,9%	95,8%	96,3%	95,9%	91,2%
centrale verwarming	89,7%	77,9%	74,9%	68,2%	68,1%
toilet in woning	99,6%	95,4%	95,8%	94,6%	91,2%
telefoon	95,0%	97,3%	97,0%	96,0%	94,9%
rookdetector	42,8%	25,8%	30,9%	22,2%	20,0%

Het aandeel ouderen dat over een **bad/douche** beschikt ligt het laagst in de Westhoek (91,2%). In landelijk NO, stedelijk-industrieel N en stedelijk-industrieel Z ligt het percentage rond de 96%. Dit aandeel ligt het hoogst aan de kust met 98,9%. Er zijn grote verschillen merkbaar tussen de verschillende regio's wat **centrale verwarming** betreft. In de Westhoek en in stedelijk-industrieel Z ligt dit aandeel het laagst met circa 68% van de ouderen die over centrale verwarming beschikken. In stedelijk-industrieel N (74,9%) en landelijk NO (77,9%) ligt dit aandeel hoger. Aan de kust bedraagt dit aandeel 89,7%. Wat betreft het aandeel ouderen met een **toilet in de woning**, zien we dat het aandeel het laagst is in de Westhoek (91,2%). In stedelijk-industrieel Z, landelijk NO en stedelijk-industrieel N ligt het aandeel rond de 95%. Aan de kust ligt dit aandeel tegen de 100%. Het aantal ouderen met een **telefoon** ligt het laagst in de Westhoek en aan de kust (circa 95%). In stedelijk-industrieel Z bedraagt dit aandeel 96%. In landelijk NO en stedelijk-industrieel N ligt dit aandeel rond 97%. Er zijn grote regionale verschillen omtrent het al dan niet hebben van een **rookdetector** in huis. 20% van de ouderen in de Westhoek heeft een rookdetector in huis en behaalt daarmee het laagste percentage. In stedelijk-industrieel Z beschikt 22,2% van de ouderen over een rookdetector, in landelijk NO is dit 25,8%. Stedelijk-industrieel N heeft een hoger aandeel met 30,9%. Aan de kust vinden we het grootste aandeel terug: 42,8% van de ouderen beschikt over een rookdetector.

1.2 ONAANGEPASTHEID VAN DE WONING

Deze dimensie wordt gemeten aan de hand van vraag 17 uit de vragenlijst waarin aan de ouderen een reeks onaangepastheden aan de woning werden voorgelegd en hen werd gevraagd: 'Welke uitspraken zijn van toepassing op uw woning?'. Men kon kiezen uit 5 mogelijke antwoorden gaande van helemaal niet van toepassing tot helemaal van toepassing. Om meer inzicht te geven in de cijfers werden de totaalscores van deze 16 items ingedeeld in drie klassen: geen, matige en ernstige onaangepastheid. Wanneer we op de schaal een totaalscore van 16 hebben, dan is er geen sprake van een onaangepaste woning. Scores tussen de 17 en 28 wijzen op een matige onaangepastheid en bij scores boven de 29 hebben we te maken met een ernstige onaangepastheid van de woning. Deze indeling is vrij stringent maar is een indicator voor potentiële problemen in de woning bij het ouder worden.

Hieronder geven we de verschillende items van onaangepastheid van de woning terug.

1. Woning is te groot
2. Woning is te klein
3. Woning verkeert in slechte staat/slecht onderhouden
4. Ik moet trappen doen om de woning te betreden
5. De drempels zijn te hoog (binnen of buiten de woning)
6. Er zijn trappen in de woning
7. Ik moet trappen doen om naar het toilet te gaan
8. Woning is te duur
9. Woning is inbraakgevoelig
10. Woning is weinig geriefelijk
11. Woning is te gehorig (slechte geluidsisolatie)
12. Woning is moeilijk warm te stoken
13. Er is onvoldoende comfort in de woning
14. De wijk bevalt niet
15. Afstand tot voorzieningen (vb winkel, bank, ...) is te groot
16. Afstand tot de kinderen is te groot

1.2.1 Onaangepastheid van de woning in klassen

Tabel: Onaangepastheid van de woning

	WVL	VL
geen	16,4%	15,4%
matig	48,6%	47,9%
ernstig	35,0%	36,8%

16,4% van de West-Vlaamse ouderen beschikt over een woning die **aangepast** is aan de ouderdom, tegenover 15,4% in Vlaanderen. 48,6% van de West-Vlaamse ouderen beschikt over een woning die **matig** onaangepast is, in Vlaanderen is dit 47,9%. 35% van de West-Vlaamse ouderen beschikt over een woning die **ernstig onaangepast** is aan de ouderdom. In Vlaanderen ligt dit aandeel iets hoger met 36,8%.

Tabel: Onaangepastheid van de woning naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
geen	13,9%	18,9%	14,7%	16,5%	18,5%
matig	45,2%	47,9%	48,1%	49,2%	51,7%
ernstig	40,8%	33,2%	37,2%	34,3%	29,9%

Wanneer we de cijfers tussen de regio's vergelijken merken we enkel verschillen op. De kust (13,9%), stedelijk-industrieel N (14,7%) en stedelijk-industrieel Z (16,5%) hebben geen hoog aandeel wat betreft ouderen in een **aangepaste woning**. In de Westhoek en in landelijk NO hebben iets meer ouderen een woning die aangepast is (bijna 19%). Het aandeel woningen die **matig aangepast** zijn, ligt het laagst aan de kust (45,2%). In landelijk NO, stedelijk-industrieel N en stedelijk-industrieel Z ligt dit aandeel tussen 47,9 en 49,2%. In de Westhoek ligt dit aandeel het hoogst. Het aandeel ouderen die aangeven dat hun woning ernstig onaangepast is, bedraagt circa 30% in de Westhoek. Dit is de regio met het laagste aandeel. In stedelijk-industrieel Z en landelijk N geeft 1 oudere op 3 aan dat zijn/haar woning **ernstig onaangepast** is. In stedelijk-industrieel N is dit het geval bij 37,2%. Aan de kust ligt het aandeel ouderen dat in een ernstig onaangepaste woning woont het hoogst met 40,8%.

1.2.2 Onaangepastheid van de woning op itemniveau

In volgende tabel worden de individuele items die de schaal 'onaangepastheid van de woning' uitmaken, besproken.

Tabel: Onaangepastheid van de woning op itemniveau

	WVL	VL
woning te groot	15,8%	17,0%
woning te klein	5,4%	4,8%
woning slechte staat	5,4%	5,7%
trappen om te betreden	12,3%	17,1%
drempels te hoog	5,4%	6,0%
trappen in woning	44,8%	50,3%
trappen toilet	6,7%	8,2%
te duur	7,2%	7,1%
inbraakgevoelig	12,0%	13,2%
weinig gerieflijk	6,6%	7,4%
te gehorig	12,5%	13,0%
moeilijk warm te stoken	10,2%	11,3%
onvoldoende comfort	9,6%	9,4%
wijk bevalt niet	6,3%	5,5%
afst voorzien te groot	17,2%	22,0%
afst kinderen te groot	14,6%	14,7%

Voor 43% van de ouderen is de aanwezigheid van trappen een item bij de kwalificatie 'onaangepastheid in de woning'. In Vlaanderen is dit 50%. In West-Vlaanderen zien we dat volgende items nog de top 5 afsluiten: afstand tot voorzieningen is te groot (17,2%), woning is te groot (17%), afstand tot kinderen is te groot (14,2%) en de woning is inbraakgevoelig (14,2%). In Vlaanderen zien we volgende 4 items opgesomd: afstand tot de voorzieningen is te groot (22%), er zijn trappen om te betreden (17,1%), de woning is te groot (17%) en afstand tot kinderen is te groot (14,7%).

Tabel: Onaangepastheid van de woning op itemniveau naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
woning te groot	12,6%	16,1%	15,3%	17,4%	16,4%
woning te klein	6,9%	5,2%	4,7%	5,7%	4,6%
woning slechte staat	5,3%	3,9%	5,4%	5,4%	6,6%
trappen om te betreden	16,5%	9,2%	11,7%	12,8%	11,0%
drempels te hoog	5,6%	4,5%	4,5%	5,9%	6,0%
trappen in woning	41,5%	45,6%	47,2%	45,2%	43,7%
trappen toilet	7,9%	5,5%	6,0%	7,8%	5,6%
te duur	9,6%	5,4%	6,7%	7,5%	6,4%
inbraakgevoelig	14,3%	11,6%	12,4%	12,3%	9,5%
weinig gerieflijk	7,2%	5,5%	6,1%	6,8%	7,3%
te gehorig	15,7%	10,0%	13,1%	13,0%	10,3%
moeilijk warm te stoken	11,1%	10,3%	9,1%	10,7%	9,8%
onvoldoende comfort	9,1%	8,8%	9,4%	9,8%	10,6%
wijk bevalt niet	7,2%	5,2%	6,1%	6,9%	5,5%
afst voorzien te groot	17,2%	17,2%	16,0%	18,8%	16,2%
afst kinderen te groot	20,8%	12,5%	13,9%	13,2%	13,8%

In de meeste regio's zien we een gelijkaardig patroon: in 4 tot 5 woningen op de 10 zijn er trappen in de woning, de afstand tot de voorziening blijkt te groot (circa 16 tot 18,8% van de ouderen), gevolgd door de woning die te groot is (15,3% tot 17,4% van de ouderen geven dit aan). Enkel de kust heeft een afwijkend patroon: nog belangrijker dan de afstand tot de voorziening die te groot blijkt, is de afstand tot de kinderen te groot (1 oudere op 5 geeft dit aan).

1.3 GENEIGDHEID TOT WONINGAANPASSING

Vraag 19 van de vragenlijst peilde naar hoe ouderen stonden ten opzichte van hun huisvesting. Zouden ze hun woning willen laten zoals ze is, of eerder willen aanpassen?

1.3.1 Woning laten zoals ze is

Tabel: Woning laten zoals ze is

	WVL	VL
zo laten	63%	65,2%

63% van de West-Vlaamse ouderen wil hun woning laten zoals ze nu is. In Vlaanderen is dit 65,2%.

Tabel: Woning laten zoals ze is naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
zo laten	64,5%	62,4%	62,0%	63,4%	62,8%

Aan de kust (64,5%) ligt het percentage ouderen die de woning zo wil laten zoals ze is hoger dan in de andere regio's. De andere regio's schommelen rond de 62 à 63%.

1.3.2 Woning aanpassen

Tabel: Geneigdheid tot woningaanpassing

	WVL	VL
aanpassen	26,8%	30,8%

De volgende vraag luidde of ouderen hun woning wilden aanpassen. Verrassend genoeg zien we dat ook hier West-Vlaamse ouderen minder geneigd zijn hun woning aan te passen dan de Vlaamse ouderen. Verrassend omdat ook minder West-Vlaamse ouderen dan Vlaamse ouderen aangeven hun woning zo te willen laten (zie bovenstaande tabellen).

Een groter aandeel West-Vlaamse ouderen is bijgevolg onbeslist over het al dan niet aanpassen van de woning (10,2% van de West-Vlaamse ouderen en 4% van de Vlaamse ouderen).

Tabel: Geneigdheid tot woningaanpassing naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
aanpassen	29,9%	29,2%	26,0%	27,6%	21,8%

Aan de kust en in landelijk NO zijn de ouderen het sterkst bereid om hun woning aan te passen wanneer dat nodig zou zijn (meer dan 29% van de ouderen). In de Westhoek ligt dit aandeel veel lager (21,8%). In beide stedelijk-industriële regio's bedraagt dit aandeel ongeveer 26 tot 28%.

2 BUURTBETROKKENHEID

In dit thema buurtbetrokkenheid komen een aantal vragen aan bod. Zo peilen we of men 's avonds op straat komt, of het prettig wonen is in de wijk, of ze zich voldoende betrokken voelen in de wijk of er voldoende georganiseerd wordt voor 60+ in de wijk.

2.1 'S AVONDS OP STRAAT KOMEN

Tabel: 's Avonds op straat

	WVL	VL
nooit	39,7%	34,8%
één keer per maand of minder	10,9%	11,1%
enkele keren per maand	16,0%	16,8%
één keer per week	8,2%	8,4%
enkele keren per week of meer	25,2%	28,9%

Circa 4 ouderen op 10 in West-Vlaanderen (39,7%) komen 's avonds nooit op straat. In Vlaanderen (34,8%) ligt dit aandeel iets lager. Daartegenover staat dat een kwart van de ouderen in West-Vlaanderen (25,2%) en 28,9% in Vlaanderen enkele keren per week of meer 's avonds op straat durft te komen.

Tabel: 's Avonds op straat naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
nooit	37,5%	39,2%	36,9%	42,3%	40,8%
één keer per maand of minder	12,1%	11,7%	12,4%	10,2%	8,7%
enkele keren per maand	17,0%	16,6%	16,6%	14,6%	16,2%
één keer per week	7,9%	8,1%	7,9%	8,2%	8,9%
enkele keren per week of meer	25,5%	24,5%	26,1%	24,7%	25,4%

Aan de kust (37,5%) en in stedelijk-industrieel Noord (36,9%) vinden we het laagste aandeel terug van de ouderen die nooit op straat komen 's avonds. In stedelijk-industrieel Zuid (42,3%) en in de Westhoek (40,8%) vinden we de hoogste aandelen terug. Wanneer we vergelijken met de ouderen die één keer per week of meerdere keren per week 's avonds op straat durven te komen, zijn de verschillen minder uitgesproken tussen de regio's onderling.

2.2 PRETTIG WONEN IN DE WIJK

Tabel: Prettig wonen in de wijk

	WVL	VL
helemaal niet prettig	1,4%	1,6%
eerder onprettig	1,5%	1,4%
noch onprettig/ noch prettig	15,1%	17,1%
eerder prettig	50,3%	46,1%
erg prettig	31,6%	33,9%

Ruim 4 ouderen op de 5 vindt het eerder prettig tot erg prettig wonen in de wijk, zowel wat West-Vlaanderen als Vlaanderen betreft. Slechts 2,9% van de ouderen vindt het helemaal niet prettig tot eerder onprettig wonen in de wijk.

Tabel: Prettig wonen in de wijk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
helemaal niet prettig	1,2%	1,7%	1,2%	1,3%	1,6%
eerder onprettig	1,5%	1,7%	1,6%	1,2%	1,9%
noch onprettig/ noch prettig	11,5%	14,8%	15,7%	16,7%	15,5%
eerder prettig	47,1%	49,9%	51,0%	51,2%	51,6%
erg prettig	38,7%	31,9%	30,5%	29,5%	29,5%

Het aandeel ouderen dat het eerder prettig tot erg prettig wonen vindt in de wijk ligt het hoogst aan de kust (85,8% van de ouderen). In de andere regio's schommelt dit aandeel rond de 80%. Het aandeel ouderen dat het helemaal niet prettig tot eerder onprettig wonen vindt in de wijk ligt het laagst in stedelijk-industrieel Z (2,5%), de kust (2,7%) en stedelijk-industrieel N (2,8%). In landelijk NO en de Westhoek bedraagt dit aandeel circa 3,5%. Aan de kust ziet men daarenboven een meer uitgesproken mening en minder een middenpositie.

2.3 BETROKKENHEID IN DE WIJK

Tabel: Betrokkenheid in de wijk

	WVL	VL
helemaal niet betrokken	15,7%	14,8%
niet zo betrokken	19,0%	16,2%
gaat wel	35,7%	34,8%
betrokken	23,1%	26,4%
zeer betrokken	6,6%	7,8%

Ruim een derde van de West-Vlaamse ouderen (34,7%) zegt helemaal niet tot niet zo betrokken te zijn in de wijk. Bij de Vlaamse ouderen is dat 31%. In West-Vlaanderen zegt 29,7% van de ouderen betrokken tot zeer betrokken te zijn. In Vlaanderen zijn 34,2% van de ouderen betrokken tot zeer betrokken.

Tabel: Betrokkenheid in de wijk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
helemaal niet betrokken	16,9%	13,3%	15,9%	16,2%	15,4%
niet zo betrokken	21,1%	16,1%	20,2%	18,6%	18,6%
gaat wel	33,2%	38,7%	34,5%	35,6%	36,8%
betrokken	22,3%	26,3%	22,6%	22,3%	23,1%
zeer betrokken	6,4%	5,6%	6,8%	7,2%	6,2%

De buurtbetrokkenheid ligt het hoogst in landelijk NO: 31,9% zegt betrokken tot zeer betrokken te zijn in de wijk. Dit aandeel ligt het laagst aan de kust (28,7%). Wanneer men, omgekeerd, kijkt naar de groep die zegt helemaal niet betrokken tot niet zo betrokken te zijn, ligt dit aandeel het laagst in landelijk NO (29,4%), de Westhoek (34%) en stedelijk –industriële Z (34,8%). Dit aandeel ligt het hoogst aan de kust (38%).

2.4 VOLDOENDE GEORGANISEERD VOOR MENSEN 60+ IN DE WIJK

Tabel: Voldoende georganiseerd voor mensen 60+ in de wijk

	WVL	VL
ruim onvoldoende	7,8%	11,0%
onvoldoende	16,0%	18,8%
gaat wel	41,6%	39,5%
voldoende	26,9%	24,5%
ruim voldoende	7,7%	6,2%

In West-Vlaanderen vindt 34,6% van de ouderen dat er voldoende tot ruim voldoende georganiseerd wordt in hun wijk voor 60-plussers. In Vlaanderen bedraagt dit aandeel 30,7%. Daarentegen zien we dat 23,8% van de West-Vlaamse ouderen vindt dat er onvoldoende tot ruim onvoldoende georganiseerd wordt in de wijk. In Vlaanderen vindt 29,8% van de ouderen dit.

Tabel: Voldoende georganiseerd voor mensen 60+ in de wijk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ruim onvoldoende	8,5%	5,8%	8,3%	8,1%	7,7%
onvoldoende	14,1%	16,9%	16,0%	17,5%	14,9%
gaat wel	39,8%	44,4%	40,3%	40,5%	43,9%
voldoende	28,0%	25,9%	27,2%	26,5%	26,9%
ruim voldoende	9,6%	7,1%	8,3%	7,4%	6,5%

Het aandeel ouderen die aangaf dat er voldoende tot ruim voldoende georganiseerd wordt in de wijk, ligt het hoogst aan de kust (37,6%). In stedelijk-industrieel N bedraagt dit aandeel 35,5% en in de andere regio's ligt het aandeel tussen de 33 tot 35%. Een groot deel van de ouderen (circa vier op tien) staat er relatief neutraal tegenover met 'gaat wel' en dit in elke regio.

Het aandeel ouderen die aangeeft dat er onvoldoende tot ruim onvoldoende georganiseerd wordt in de wijk, is terug te vinden in stedelijk-industrieel N (24,3%) en stedelijk-industrieel Z (25,6%). Aan de kust, landelijk NO en de Westhoek ligt dit aandeel rond 22,5%.

3 VERHUIZEN EN VERHUISGENEIGDHEID

Eerst gaan we na hoeveel ouderen de afgelopen 10 jaar verhuisd zijn. Vervolgens komt verhuisgeneigdheid aan bod. We stelden de ouderen volgende vraag: “Bent u in de afgelopen 10 jaar verhuisd?”.

3.1 VERHUISD AFGELOPEN 10 JAAR

Tabel: Verhuisd de afgelopen 10 jaar

	WVL	VL
verhuisd	17,8%	14,5%

17,8% van de West-Vlaamse ouderen is in de afgelopen 10 jaar verhuisd. In Vlaanderen is dit 14,5%.

Tabel: Verhuisd afgelopen 10 jaar naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
verhuisd	29,9%	14,4%	16,7%	14,4%	16,5%

Het aandeel ouderen dat verhuisd is, ligt het hoogst aan de kust. Dit valt te verklaren door de vele pensioenmigranten. In landelijk NO en stedelijk-industrieel Z ligt het aandeel ouderen dat in de afgelopen 10 jaar verhuisd is, het laagst met 14,4%.

3.2 GEMIDDELD AANTAL JAAR DAT MEN VERHUISD IS

Aan de mensen die de afgelopen 10 jaar verhuisd zijn, vroegen we hoe lang geleden dat was.

Tabel: Gemiddeld aantal jaar dat men verhuisd is

	WVL	VL
Gemiddeld	4,7	4,5

Het is gemiddeld 4,7 jaar geleden dat deze West-Vlaamse ouderen verhuisd zijn. In Vlaanderen is dit 4,5 jaar.

Tabel: Gemiddeld aantal jaar dat men verhuisd is naargelang de regio

Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
4,7	5,0	4,8	4,6	4,8

Het gemiddeld aantal jaar dat men verhuisd is verschilt niet sterk van regio tot regio.

3.3 VERHUISMOTIEVEN

Met de vraag 21 gingen we na waarom ouderen verhuisd zijn. Mogelijke antwoorden waren:

- Eenzaamheid
- Behoeftte aan sociale contacten
- Niet afhankelijk willen worden van de kinderen
- Huisvestigingsproblemen
- Gezondheidsproblemen
- Financiële situatie
- Aanwezigheid van verschillende voorzieningen in de wijk (bank, winkel, ...)
- Aantrekkelijke omgeving
- Gevoelens van onveiligheid

Tabel: Reden voor de verhuis de afgelopen 10 jaar

	WVL	VL
eenzaamheid	10,5%	8,5%
sociale contacten	10,6%	11,0%
niet afh kind	18,5%	21,2%
huisvesting	23,3%	23,7%
gezondheid	28,7%	22,9%
financieel	10,8%	13,6%
voorzieningen	19,3%	19,5%
omgeving	37,6%	33,9%
onveiligheid	10,7%	11,0%

De West-Vlaamse ouderen benoemen het vaakst de aantrekkelijke omgeving (37,6%) als reden om te verhuizen in de afgelopen 10 jaar, gevolgd door redenen omwille van de gezondheid (28,7%) en huisvesting (23,3%). In Vlaanderen zien we een kleine verandering in de volgorde: ouderen verhuizen het vaakst omwille

van de aantrekkelijke omgeving (33,9%), gevolgd door huisvesting (23,7%) en gezondheid (22,9%). Eenzaamheid en sociale contacten zijn de minst aangegeven redenen, zowel bij de West-Vlaamse ouderen als de Vlaamse ouderen.

Tabel: Reden voor de verhuis de afgelopen 10 jaar naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted- ind N	Sted- ind Z	Westhoek
eenzaamheid	8,3%	9,8%	8,0%	13,8%	13,4%
sociale contacten	9,7%	11,9%	7,4%	13,3%	11,0%
niet afh kind	15,3%	21,7%	14,3%	20,3%	24,3%
huisvesting	23,3%	23,8%	23,6%	23,5%	22,3%
gezondheid	19,7%	30,6%	29,7%	34,3%	34,6%
financieel	13,2%	6,8%	12,1%	11,2%	7,5%
voorzieningen	24,0%	20,9%	16,8%	16,6%	16,4%
omgeving	52,2%	35,3%	34,9%	28,4%	28,8%
onveiligheid	12,8%	8,9%	7,7%	13,8%	7,5%

We zien duidelijke verschillen tussen de regio's onderling. Aan de kust zegt meer dan de helft van de ouderen die in de afgelopen 10 jaar verhuisd is, dat ze dit deden omwille van de aantrekkelijke omgeving. Daarnaast verhuisde 24% omwille van de aanwezigheid van de verschillende voorzieningen en 23,3% omwille van huisvestingsproblemen. Eenzaamheid was het item dat het minst aangevinkt werd (8,3%). In landelijk NO, zien we dat 35,3% van de ouderen verhuisden omwille van de aantrekkelijke omgeving. 30,6% verhuisde omwille van gezondheidsproblemen en 23,8% omwille van huisvestingsproblemen. De financiële situatie werd hier het minst aangevinkt (6,8%). In stedelijk-industrieel N blijkt ook de aantrekkelijk omgeving het meest aangevinkte item (34,9%). Gezondheidsproblemen is het tweede item (29,7%) en huisvestingsproblemen is het derde meest aangevinkte (23,6%) item. In stedelijk industrieel N merken we een ander beeld: 34,3% verhuisde omwille van gezondheidsproblemen, wat het meest aangeduide item is. 28,4% verhuisde omwille van de aantrekkelijkheid van de omgeving. 23,5% verhuisde omwille van huisvestingsproblemen. In de Westhoek zien we weer een licht andere situatie: de meest aangeduide reden waarom men verhuist is omwille van gezondheidsproblemen (34,6%). 28,8 verhuist hier omwille van de aantrekkelijke omgeving en 24,3% verhuist om niet afhankelijk te willen worden van kinderen.

3.4 VERHUISGENEIGDHEID

Naast de vraag of ze verhuisd zijn de afgelopen jaren, peilden we ook naar hun potentiële verhuisgeneigdheid. Hoe staan ze tegenover een verhuis naar verschillende mogelijkheden in de toekomst?

Tabel: Verhuisgeneigdheid

	WVL	VL
aangepaste woning	8,7%	9,1%
WZC	4,9%	4,4%
kinderen	3,2%	4,6%
samenwonen ouderen	4,7%	5,8%
serviceflat/assist.woning	15,6%	17,2%

8,7% van de West-Vlaamse ouderen zou bereid zijn om te verhuizen naar een **aangepaste woning**. In Vlaanderen is dat 9,1%. Slechts 4,9% van de ouderen zou bereid zijn te verhuizen naar een **woonzorgcentrum**. In Vlaanderen bedraagt dit aandeel maar 4,4%. Een nog kleiner aandeel van de West-Vlaamse ouderen is bereid van in te **wonen bij de kinderen**, slechts 3,2% van de West-Vlaamse ouderen. In Vlaanderen is dit 4,6%. **Samenwonen met andere ouderen** is een optie voor 4,7% van de West-Vlaamse ouderen. Bij de Vlaamse ouderen is dit 5,8%. Wat de ouderen het meest van al zien zitten is om te verhuizen naar een **serviceflat**: 15,6% van de West-Vlaamse en 17,2% van de Vlaamse ouderen.

Tabel: Verhuisgeneigdheid naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
aangepaste woning	10,4%	8,4%	8,4%	8,9%	7,5%
WZC	7,3%	4,5%	5,0%	4,4%	3,6%
kinderen	3,1%	3,0%	2,8%	3,5%	3,5%
samenwonen ouderen	5,9%	5,3%	4,3%	4,5%	4,1%
serviceflat/assist.woning	17,0%	15,6%	15,2%	16,9%	12,8%

10,4% van de ouderen aan de kust zijn bereid om te verhuizen naar een **aangepaste woning**. In de Westhoek is dit het laagst: 7,5%. Ook wat het verhuizen naar een **woonzorgcentrum** betreft, ligt dit aandeel het hoogst aan de kust (7,3%) en het laagst in de Westhoek (3,6%). Wat de verhuisgeneigdheid naar de kinderen betreft zien we overal een laag aandeel gaande van 2,8 tot 3,5%. Ook het **samenwonen met andere ouderen** is geen populair item en schommelt van 4,1% aan de Westhoek tot 5,9% aan de kust. Een laatste item is de **serviceflat**: Circa 17% van de ouderen in stedelijk-industrieel Z en de kust zijn bereid om te verhuizen naar een serviceflat. In de Westhoek ligt dit aandeel ook het laagst met 12,8%. Uit deze cijfers kunnen we zien dat de hoogste verhuisgeneigdheid aan de kust ligt en ouderen het minst bereid zijn te verhuizen in de Westhoek.

4 LEEFOMSTANDIGHEDEN IN DE WIJK

Naast de woning zijn de leefomstandigheden in de wijk ook van belang. In onderstaande tabellen worden een aantal problemen in verband met leefomstandigheden besproken.

Tabel: Leefomstandigheden in de wijk

	WVL	VL
te weinig voorzieningen	19,6%	20,8%
verkeersdrukke	36,6%	39,7%
weinig kennissen	24,1%	24,1%
niet gezellig	15,0%	16,0%
enkel ouderen	21,9%	18,4%
teveel jongeren	4,6%	5,1%
verloedering	8,5%	9,0%
onveiligheid	7,6%	8,7%
slechte mentaliteit	5,0%	6,0%
obstakels	6,9%	8,5%
teveel allochtonen	4,1%	5,9%
lawaaihinder	16,9%	18,6%

In West-Vlaanderen geven ouderen aan dat er sprake is van te veel verkeersdrukke in de wijk (36,6%), weinig kennissen wonen in de wijk (24,1%) en dat er enkel ouderen wonen in de wijk (21,9%). Te veel allochtonen (4,1%) en te veel jongeren (4,6%) in de wijk worden het minst vernoemd. In Vlaanderen zien we de 2 belangrijkste items die de West-Vlaamse ouderen vernoemden terugkomen, nl. de verkeersdrukke (39,7%) en weinig kennissen (24,1%), gevolgd door te weinig voorzieningen (20,8%). Te veel jongeren (5,1%) en te veel allochtonen (5,9%) in de wijk zijn de items die het minst benoemd werden.

Tabel: Leefomstandigheden in de wijk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
te weinig voorzieningen	18,9%	19,6%	18,6%	18,9%	22,7%
verkeersdrukte	27,1%	37,6%	36,4%	38,8%	42,9%
weinig kennissen	29,3%	23,7%	23,0%	23,7%	21,0%
niet gezellig	14,7%	18,8%	15,6%	14,3%	12,0%
enkel ouderen	21,8%	26,3%	21,7%	21,0%	19,0%
teveel jongeren	3,6%	7,0%	3,9%	4,5%	4,6%
verloedering	11,3%	8,5%	8,1%	7,7%	7,2%
onveiligheid	11,6%	8,3%	5,5%	7,7%	5,0%
slechte mentaliteit	7,8%	3,4%	4,4%	5,2%	4,2%
obstakels	9,1%	6,1%	7,8%	5,8%	5,7%
teveel allochtonen	11,0%	0,9%	3,1%	3,9%	1,3%
lawaaihinder	18,1%	16,7%	17,1%	15,7%	17,8%

Zowel verkeersdrukte als weinig kennissen worden aangehaald in de top 3 van de regio's. In alle regio's, behalve de Westhoek, wordt 'enkel ouderen in de wijk' benoemd als derde item. In de Westhoek geven 22,7% van de ouderen daarentegen aan dat er te weinig voorzieningen zijn in de wijk.

Een opvallend verschil is terug te vinden aan de kust, waar 11% van de ouderen aangeven dat er te veel allochtonen in de wijk wonen, terwijl dit in de andere regio's amper benoemd wordt.

Ook de andere percentages die problemen aanduiden liggen beduidend hoger aan de kust. Enkel het item 'teveel jongeren' ligt onder de 10%. Alle andere items worden minstens door 1 oudere op 10 benoemd.

5 ERVAREN TEKORTEN IN DE WIJK

Wat missen ouderen in hun buurt? Alle mogelijke antwoorden zijn gegroepeerd in 4 groepen: basisvoorzieningen, mobiliteit, dienstverlening en ontspanning.

5.1 BASISVOORZIENINGEN IN DE WIJK: ERVAREN TEKORTEN

Tabel: Basisvoorzieningen in de wijk: ervaren tekorten

	WVL	VL
Kruidenierszaak	35,3%	39,2%
Apotheek	21,7%	26,0%
Huisarts	19,1%	23,5%
Slager	23,7%	31,4%
Bakker	20,8%	28,8%

Ouderen in West-Vlaanderen ervaren het grootste tekort in hun wijk bij het ontbreken van een kruidenierszaak (35,3%). De vier andere basisvoorzieningen worden circa door een vijfde van de West-Vlaamse ouderen benoemd als een tekort.

Ouderen in Vlaanderen ervaren eveneens het grootste tekort in hun wijk door het ontbreken van een kruidenierszaak (39,2%). Bijna een derde van de Vlaamse ouderen (31,4%) vindt dat er een tekort aan slagers is in de buurt. De top drie wordt afgesloten door een ervaren tekort aan bakkers (28,8%).

Tabel: Basisvoorzieningen in de wijk: ervaren tekorten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Kruidenierszaak	27,1%	31,2%	48,1%	36,9%	29,4%
Apotheek	27,8%	22,8%	18,0%	21,4%	19,8%
Huisarts	26,8%	19,5%	14,3%	19,6%	16,7%
Slager	34,5%	24,9%	17,6%	23,3%	20,4%
Bakker	30,0%	20,9%	15,3%	21,2%	18,4%

Dat een kruidenierszaak het vaak als tekort wordt aangeduid in de wijk, vinden we in alle regio's terug behalve de kust. Aan de kust wordt het vaakst een tekort aan een slager in de wijk aangehaald. Een tekort aan een huisarts in de wijk ligt het laagst in elke regio. Merk op dat de percentages van tekorten aan basisvoorzieningen vrij hoog liggen aan de kust (alles boven de 26,1%). Daarnaast zien we in stedelijk-industrieel N een zeer hoog percentage betreffende de tekorten aan kruidenierszaken in de wijk (48,1%). Wat de andere basisvoorzieningen betreft zien we een omgekeerd beeld: ouderen van stedelijk-industrieel N geven het minst aan dat er tekorten zijn in de wijk, terwijl ouderen aan de kust het meest van al tekorten aangeven. Zo geeft een vierde tot een derde van de ouderen die aan de kust wonen aan, dat er een tekort is aan apothekers, huisartsen, slagers en bakkers in de buurt. In de andere regio's ligt dit aandeel ook veel lager.

5.2 VOORZIENINGEN MET BETREKKING TOT MOBILITEIT IN DE WIJK: ERVAREN TEKORTEN

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot mobiliteit in de wijk: ervaren tekorten

	WVL	VL
Rustbanken	33,2%	41,0%
Openbare toiletten	40,5%	45,0%
Openbaar vervoer	23,9%	31,7%
Bushalte	23,4%	30,9%
Oversteekplaatsen	22,5%	26,7%

Maar liefst 40,5% van de ouderen in West-Vlaanderen ervaart een tekort aan openbare toiletten in de wijk. Daarnaast geeft ruim een derde van deze ouderen ook aan dat er te weinig rustbanken zijn.

Circa een kwart van de ouderen wil meer openbaar vervoer (23,9%), meer bushaltes (23,4%) en meer oversteekplaatsen (22,5%).

Bij de gemiddelde Vlaamse oudere ligt het aandeel dat vindt dat er te weinig rustbanken zijn (41%) en te weinig openbare toiletten (45%) nog hoger dan in West-Vlaanderen. Ook wat het openbaar vervoer en de bushaltes betreft, zien we dat de Vlaamse ouderen meer tekorten ervaren. Enkel het aandeel ouderen dat vindt dat er te weinig oversteekplaatsen zijn, ligt ongeveer even hoog in Vlaanderen.

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot mobiliteit in de wijk: ervaren tekorten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Rustbanken	38,4%	36,9%	32,0%	32,0%	28,9%
Openbare toiletten	50,5%	42,2%	39,7%	40,1%	32,0%
Openbaar vervoer	29,7%	27,4%	22,2%	22,4%	20,0%
Bushalte	31,5%	25,8%	23,5%	21,5%	17,1%
Oversteekplaatsen	30,8%	24,1%	20,6%	21,0%	18,6%

Er zijn grote verschillen merkbaar tussen de verschillende regio's. Vooreerst zien we dat de ouderen aan de kust veel vaker tekorten mbt mobiliteit aangeven dan andere regio's. In de Westhoek geven ouderen veel minder vaak een tekort aan. Dit geldt voor alle items. Voor de openbare toiletten zien we zelfs dat ruim de helft van de ouderen aan de kust aangeeft dat er een tekort is aan openbare toiletten in de wijk, terwijl dit het geval is bij 32% van de ouderen in de Westhoek.

5.3 VOORZIENINGEN MET BETREKKING TOT DIENSTVERLENING IN DE WIJK: ERVAREN TEKORTEN

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot dienstverlening in de wijk: ervaren tekorten

	WVL	VL
Bank	31,6%	33,9%
Dienstencentrum	22,2%	29,8%
Bibliotheek	18,9%	25,3%
Buurt/wijkcentrum	18,5%	27,5%
Postkantoor	29,3%	36,1%

Ruim 3 ouderen op 10 in West-Vlaanderen ervaren het ontbreken van een bank als het grootste tekort met betrekking tot dienstverlening in de wijk. Daarna volgen een postkantoor (29,3%), een dienstencentrum (22,2%) een bibliotheek (18,9%) en een buurt/wijkcentrum (23,1%).

Bij de Vlaamse ouderen zien we een licht ander beeld: 36% van de ouderen ervaart een tekort aan postkantoren, gevolgd door een tekort aan een bank (33,9%), een dienstencentrum (29,8%), een buurt- of wijkcentrum (27,5%) en tenslotte een bibliotheek (25,3%).

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot dienstverlening in de wijk: ervaren tekorten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Bank	28,3%	23,7%	43,3%	34,0%	24,2%
Dienstencentrum	27,3%	24,2%	20,8%	22,8%	16,6%
Bibliotheek	27,3%	19,4%	15,8%	19,5%	13,4%
Buurt/wijkcentrum	27,1%	19,4%	16,3%	19,1%	11,7%
Postkantoor	38,7%	31,1%	26,9%	28,1%	24,3%

Ook bij de voorzieningen mbt dienstverlening zien we dat de ouderen aan de kust het vaakst aangeven dat er tekorten zijn. Enkel voor een bank, zien we dat ouderen in stedelijk-industrieel N en stedelijk-industrieel Z, dat er vaker tekorten in de wijken aangegeven worden. Ouderen in de Westhoek geven het minst vaak aan dat er tekorten zijn.

5.4 VOORZIENINGEN MET BETREKKING TOT ONTSPANNING IN DE WIJK: ERVAREN TEKORTEN

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot ontspanning in de wijk: ervaren tekorten

	WVL	VL
Sporthal	20,7%	26,5%
Zwembad	22,9%	35,8%
Cinema	25,9%	35,9%
Theater	23,2%	34,4%
Groen/park	20,1%	24,4%

Ouderen in West-Vlaanderen geven vooral een tekort aan op vlak van cinema's. Ruim een kwart van de ouderen ervaart een tekort aan een cinema in de wijk. Daarop volgend geven West-Vlaamse ouderen een tekort aan betreffende een theater in de wijk (23,2%), een zwembad (22,9%), een sporthal (20,7%) en groen of een park (20,1%). In Vlaanderen liggen de tekorten hoger dan in West-Vlaanderen.

Tabel: Voorzieningen met betrekking tot ontspanning in de wijk: ervaren tekorten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Sporthal	27,4%	21,5%	18,6%	20,6%	16,6%
Zwembad	24,2%	26,7%	20,2%	25,2%	18,1%
Cinema	31,5%	28,0%	24,2%	25,7%	21,7%
Theater	29,0%	26,7%	19,9%	23,7%	18,0%
Groen/park	29,0%	22,1%	16,8%	19,4%	15,3%

Ook wat de voorzieningen mbt ontspanning betreft, zien we dat de behoeften het sterkst aanwezig zijn aan de kust. Enkel wat een tekort aan een zwembad betreft, moet de kust (24,2%) stedelijk-industrieel Z (25,2%) laten voorgaan. De Westhoek ervaart het minst tekorten mbt ontspanning in de wijk.

Thema 2: Gezondheid, zorg en hulpverlening

Binnen dit thema komen de gezondheid, potentieel hulpnetwerk, zorgafhankelijkheid en aantal uren hulp, hulpverlening, tevredenheid over hulpverlening, redenen waarom hulpverlening niet voldoet, en informatiegaring aan bod.

1 GEZONDHEID

Vraag 38 peilt naar de gezondheidstoestand van ouderen. De 8 items van deze vraag komen uit de MOS-schaal (de Medical Outcome Scale van Kempen). De vraag luidde: “Heeft uw gezondheidstoestand u beperkt in de volgende activiteiten:

- Zeer inspannende activiteiten zoals optillen van zware voorwerpen,...
- Minder inspannende activiteiten (vb. boodschappen dragen)
- Een heuvel oplopen of enkele trappen lopen
- Buigen, tillen of bukken
- Een blokje stappen
- Eten, aankleden, douchen, een bad nemen of naar het toilet gaan
- Huishoudelijke karweitjes
- Sociale activiteiten (vb. op bezoek gaan bij vrienden of familie)

1.1 GEZONDHEIDSTOESTAND

Tabel: Gezondheidstoestand

	WVL	VL
zware insp	59,1%	58,2%
lichte insp	32,1%	31,5%
trap lopen	40,8%	41,2%
buigen/bukken	42,2%	42,6%
blokje stappen	29,1%	28,9%
adl act	14,3%	14,7%
huishouden	21,4%	21,9%

Bijna 6 West-Vlaamse ouderen op 10 hebben last om zware inspanningen te leveren. Ruim 4 West-Vlaamse ouderen op 10 ervaren moeite bij het buigen of bukken en bij het oplopen van de trap.

Er zijn weinig verschillen tussen West-Vlaamse en Vlaamse ouderen op vlak van de gezondheidstoestand.

Tabel: Gezondheidstoestand naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
zware insp	58,1%	59,1%	56,6%	60,4%	60,9%
lichte insp	31,2%	31,2%	30,5%	32,8%	34,3%
trap lopen	39,9%	39,6%	39,1%	42,1%	42,4%
buigen/bukken	40,8%	41,5%	40,0%	43,4%	44,9%
blokje stappen	24,3%	30,8%	28,1%	30,6%	31,1%
adl act	12,8%	14,7%	13,6%	14,5%	15,7%
huishouden	20,1%	21,0%	20,4%	21,7%	23,3%

Bij alle regio's merken we eenzelfde top 3: circa 6 ouderen op 10 geven aan problemen te hebben bij zware inspanningen, gevolgd door het buigen en bukken en de trap op te lopen.

1.2 PREVALENTIE VAN VALLEN

Met vraag 44 peilen we naar de valfrequentie bij de respondent gedurende de afgelopen 12 maanden. De oudere kon aangeven hoeveel maal hij het afgelopen jaar gevallen was. De keuzemogelijkheden waren Niet, één keer, twee keer, drie keer, vier keer, meer dan vier keer.

Tabel: Prevalentie van vallen

	WVL	VL
neen	73,1%	73,1%
één keer	14,7%	14,6%
twee keer	5,8%	6,5%
drie keer	3,7%	3,6%
vier keer	0,9%	0,7%
meer dan vier keer	1,9%	1,5%

Wanneer we het 'valgedrag' van ouderen in West-Vlaanderen bekijken, zien we dat 26,9% van de ouderen minstens 1 keer gevallen is. Dit komt overeen met het Vlaamse gemiddelde.

Ook naar het aantal keren gevallen in het afgelopen jaar zien we geen grote verschillen tussen het West-Vlaamse en Vlaamse gemiddelde.

Tabel: Prevalentie van vallen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
neen	71,4%	71,3%	74,8%	73,5%	77,7%
één keer	15,7%	15,0%	14,0%	14,9%	12,1%
twee keer	6,3%	6,6%	5,3%	5,2%	4,8%
drie keer	4,1%	4,1%	3,1%	3,6%	3,3%
vier keer	0,7%	0,7%	0,7%	1,2%	1,2%
meer dan vier keer	1,8%	2,2%	2,1%	1,6%	1,0%

Aan de kust en landelijk NO ligt het aandeel ouderen die het afgelopen jaar niet gevallen is het laagst met circa 71,5%. In de Westhoek ligt dit aandeel het hoogst met 77,7%. Het aandeel ouderen dat één keer gevallen is het afgelopen jaar ligt het laagst in de Westhoek (12,1%) en het hoogst aan de kust (15,7%). Het aandeel ouderen dat minstens 2 keer gevallen is ligt het laagst in de Westhoek (10,3%) en het hoogst in landelijk NO (13,6%).

2 POTENTIEEL HULPNETWERK

Om het potentieel hulpnetwerk van de ouderen te kunnen meten, vroegen we aan hen: “Stel dat u voor een bepaalde tijd de activiteiten die u gewoonlijk doet in het huishouden niet zou kunnen uitvoeren, op wie kan u dan een beroep doen?”. De oudere kon aangeven of hij/zij die hulp denkt te ontvangen van:

1. Partner
2. Dochter
3. Zoon
4. Schoondochter
5. Schoonzoon
6. Kleinkind
7. Zus/broer
8. Andere familielid
9. Buur
10. Vriend/kennis

Bovendien kon de oudere ook aangeven of hij verwacht van niemand hulp te krijgen.

2.1 POTENTIEEL HULPNETWERK: KAN OP NIEMAND EEN BEROEP DOEN

Tabel: Percentage dat op niemand een beroep kan doen

	WVL	VL
niemand	2,7%	2,0%

2,7% van de ouderen in West-Vlaanderen geven aan dat ze bij een hulpvraag op niemand een beroep kunnen doen. Bij de Vlaamse ouderen is dit 2%.

Tabel: Percentage dat op niemand een beroep kan doen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
niemand	3,8%	3,4%	3,4%	2,4%	1,5%

Het aandeel ouderen dat op niemand een beroep kan doen, ligt het laagst in de Westhoek (1,5%). In stedelijk-industrieel Z bedraagt dit aandeel 2,4%. In landelijk NO en stedelijk-industrieel N is dit 3,4%. Dit aandeel ligt het hoogst aan de kust met 3,8%.

2.2 POTENTIEEL HULPNETWERK: FAMILIELEDEN

Tabel: Percentage dat op iemand uit de familie een beroep kan doen

	WVL	VL
partner	63,1%	63,1%
dochter	53,3%	52,1%
zoon	47,2%	45,5%
schoondochter	36,8%	32,8%
schoonzoon	34,3%	31,8%
kleinkind	30,6%	31,6%
zus/broer	33,4%	31,4%
ander familielid	21,9%	20,8%

63,1% ouderen in West-Vlaanderen kan bij een hulpvraag op zijn of haar partner beroep doen. Ook bij zoon en/of dochter kan in de helft van de situaties beroep op gedaan worden, gevolgd door de schoondochter of schoonzoon (respectievelijk 36,8% en 34,3%), zus of broer (33,4%), kleinkind (30,6%) en een ander familielid (21,9%). In Vlaanderen zien we een gelijkaardig patroon. Enkel wat de schoondochter of schoonzoon betreft

zien we dat de gemiddelde Vlaamse oudere hier minder een beroep op kan doen (respectievelijk 32,8% en 31,8%) dan de West-Vlaamse oudere.

Tabel: Percentage dat op iemand uit de familie een beroep kan doen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
partner	65,1%	65,5%	62,4%	61,8%	62,2%
dochter	40,1%	51,5%	53,7%	56,9%	59,8%
zoon	37,6%	46,0%	48,7%	49,0%	51,7%
schoondochter	27,5%	37,3%	38,1%	38,5%	40,2%
schoonzoon	23,5%	34,2%	34,5%	36,2%	39,7%
kleinkind	22,7%	29,7%	30,8%	32,0%	35,1%
zus/broer	28,6%	33,8%	36,3%	32,4%	35,5%
ander familielid	17,8%	22,1%	22,9%	21,4%	24,8%

Ouderen aan de kust en in landelijk NO (ruim 65%) geven iets vaker aan dat ze beroep kunnen doen op hun partner dan wat de ouderen in de andere regio's aangeven (circa 62%).

Aan de kust zien we echter dat ouderen hier veel minder vaak beroep kunnen doen op familieleden dan in de andere regio's.

2.3 POTENTIEEL HULPNETWERK: BUREN

Tabel: Percentage dat op buren een beroep kan doen

	WVL	VL
buur	45,6%	41,0%

45,6% van de West-Vlaamse ouderen zegt beroep te kunnen doen op een buur. In Vlaanderen ligt dit iets lager met 41%.

Tabel: Percentage dat op buren een beroep kan doen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
buur	44,6%	45,8%	52,0%	41,6%	46,5%

De groep ouderen die denkt beroep te kunnen doen op een buur ligt het hoogst in stedelijk-industrieel N, waar meer dan de helft van de ouderen zegt dit te kunnen doen. Dit aandeel ligt het laagst in stedelijk-industrieel Zuid (41,6%).

2.4 POTENTIEEL HULPNETWERK: VRIENDEN

Tabel: Percentage dat op vrienden een beroep kan doen

	WVL	VL
vriend	38,8%	39,9%

38,8% van de West-Vlaamse ouderen kan beroep doen op zijn vrienden, wat iets minder is dan bij de Vlaamse ouderen.

Tabel: Percentage dat op vrienden een beroep kan doen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
vriend	49,3%	41,8%	46,8%	32,9%	30,2%

Het feit dat ouderen aan de kust minder beroep kunnen doen op familie, wordt hier deels gecompenseerd doordat meer ouderen beroep kunnen doen op vrienden (bijna de helft van de ouderen). Ook in stedelijk-industrieel N ligt dit aandeel veel hoger dan in de andere regio's. In de Westhoek (30,2%) en in stedelijk-industrieel Z (32,9%) ligt dit aandeel heel wat lager.

3 ZORGAFHANKELIJKHEID

De derde dimensie binnen het thema ‘objectieve gezondheid en zorg’ is de zorgafhankelijkheid: wie heeft hulp nodig? En hoeveel uur krijgt men hulp?

3.1 ZORGAFHANKELIJKHEID

In welke mate zijn ouderen afhankelijk van hulp voor persoonlijke verzorging, hulp voor het huishouden en hulp voor persoonlijke verplaatsing?

Tabel: Zorgafhankelijkheid voor persoonlijke zorg, huishouden en verplaatsingen

	WVL	VL
pers zorg	11,8%	11,1%
huishouden	23,7%	24,7%
verplaatsen	19,2%	21,8%

11,8% van de ouderen in West-Vlaanderen is afhankelijk van hulp voor persoonlijke verzorging, dit verschilt niet van de Vlaamse ouderen (11,1%).

23,7% ouderen in West-Vlaanderen is afhankelijk van hulp voor het huishouden, wat nauwelijks verschilt van de Vlaamse ouderen (24,7%).

19,2% ouderen in West-Vlaanderen is afhankelijk van hulp voor persoonlijke verplaatsing. Dit ligt iets lager dan gemiddeld in Vlaanderen (21,8%).

Tabel: Zorgafhankelijkheid voor persoonlijke zorg, huishouden en verplaatsingen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
pers zorg	11,7%	11,8%	9,8%	12,4%	13,1%
huishouden	23,3%	23,4%	22,7%	24,1%	24,6%
verplaatsen	16,9%	19,2%	17,8%	20,4%	20,7%

Ouderen in stedelijk-industrieel N zijn het minst afhankelijk voor persoonlijke zorg (9,8%), ouderen in de Westhoek het meest (13,1%). Er zijn geen grote verschillen naargelang zorgafhankelijkheid voor het huishouden, al blijkt ook hier dat stedelijk-industrieel N het laagste aandeel heeft (22,7%) en de Westhoek het hoogste aandeel (24,6%). Op vlak van persoonlijke verplaatsingen zien we dat ouderen aan de kust en stedelijk-industrieel N het minst afhankelijk zijn (respectievelijk 16,9% en 17,8%). In stedelijk-industrieel Z en de Westhoek ligt dit aandeel het hoogst (respectievelijk 20,4% en 20,7%).

3.2 AANTAL UREN HULP

Wanneer ouderen aangeven dat ze hulp nodig hadden, vroegen we hen hoeveel uur hulp ze dan ook effectief kregen (vraag 48).

Tabel: Aantal uren hulp

	WVL	VL
Aantal uren hulp	5,6	6,9

Gemiddeld krijgen de ouderen in West-Vlaanderen 5,6 uren hulp. In Vlaanderen is dit 6,9 uren.

Tabel: Aantal uren hulp naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Aantal uren hulp	4,3	5,4	5,7	6,1	5,8

Ouderen in de kustgemeenten krijgen minder uren hulp dan in de andere regio's.

4 HULPVERLENING

Vraag 47 geeft dan inzicht in de personen van wie men zorg krijgt. Aan de personen die hulp en zorg kregen, vroegen we van wie ze die hulp of zorg kregen. Mogelijke antwoorden waren:

1. Partner
2. Kind(eren)
3. Kleinkind(eren)
4. Familie
5. Vriend(en) en kennis(sen)
6. Buren
7. Huisarts
8. Ouderenorganisatie
9. Oppashulp (thuisoppas)
10. Dienstencheques
11. Thuisverpleging
12. Dienst gezinszorg en –hulp
13. Poetsdienst
14. Boodschappendienst
15. Klusjesdienst
16. Warme maaltijden
17. Dienstencentrum
18. Vrijwilligers
19. Gemeentelijke overheid
20. Vervoer georganiseerd door privé en publieke diensten
21. Dagopvang/ kortopvang

Tabel: Hulpverlening ontvangen van personen

	WVL	VL
partner	32,8%	42,4%
kind(eren)	50,6%	61,2%
kleinkind(eren)	21,8%	30,0%
familie	19,1%	23,9%
vrienden	20,5%	20,9%
buren	23,8%	23,6%
huisarts	34,7%	34,2%
vrijwilligers	4,2%	3,0%

Ruim de helft van de West-Vlaamse ouderen die hulp nodig hebben, krijgt hulp van kinderen (50,6%). Dit aandeel ligt heel wat lager dan in Vlaanderen (61,2%).

Circa een derde van de West-Vlaamse ouderen krijgt hulp van de partner (32,8%). Ook hier ligt dit aandeel hoger in Vlaanderen (42,4%). 34,7% van de West-Vlaamse ouderen krijgt hulp van de huisarts, wat gelijkaardig is aan het Vlaamse gemiddelde (34,2%).

Er is een groot verschil naar de ontvangen hulpverlening door kleinkinderen: in West-Vlaanderen bedraagt dit aandeel 21,8% in Vlaanderen bedraagt dit aandeel 30%.

Tabel: Hulpverlening ontvangen van personen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
partner	43,8%	31,3%	30,8%	31,8%	26,7%
kind(eren)	43,8%	53,6%	52,2%	53,2%	49,0%
kleinkind(eren)	19,3%	23,9%	21,9%	22,3%	21,9%
familie	19,5%	18,5%	18,7%	21,3%	15,9%
vrienden	22,0%	20,6%	23,0%	20,2%	16,5%
buren	24,0%	26,2%	26,6%	23,9%	18,5%
huisarts	38,7%	36,6%	38,1%	34,3%	25,7%
vrijwilligers	2,1%	5,2%	4,3%	4,2%	5,3%

Aan de kust rekenen ouderen veel meer op hun partner dan op hun directe familie (kinderen en kleinkinderen) om hulp te ontvangen. In de andere regio's zien we dat de helft van de ouderen hulp ontvangt van hun kinderen en ruim 1 op 5 van de kleinkinderen. Er kan aangenomen worden dat een groot deel van de ouderen aan de kust geen directe familie in de nabijheid heeft wonen, waardoor ze minder op hun hulp kunnen rekenen. Nog een opvallend verschil betreft de Westhoek: in de Westhoek ontvangen ouderen beduidend minder hulp van hun buren en huisarts dan in andere regio's.

Tabel: Hulpverlening ontvangen van organisaties

	WVL	VL
thuisverpleging	28,7%	25,2%
dienst gezinszorg	13,2%	14,5%
poetsdienst	41,4%	35,0%
warme maaltijden	8,7%	8,2%
boodschappendienst	3,7%	3,6%
klusjesdienst	6,2%	4,2%
oppashulp	4,3%	4,3%
dag/kortopvang	1,8%	,6%

4 West-Vlaamse ouderen op 10 (41,4%) ontvangen hulp van een poetsdienst. Bij de Vlaamse ouderen ligt dit aandeel iets lager (35%).

Daarnaast ontvangen 28,7% van de West-Vlaamse ouderen hulp van de thuisverpleging (in Vlaanderen is dit 25,2%). Ook de dienst gezinszorg helpt bij 13,2% van de West-Vlaamse ouderen (14,5% bij de Vlaamse ouderen).

Tabel: Hulpverlening ontvangen van organisaties naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
thuisverpleging	17,6%	36,4%	31,6%	29,6%	28,9%
dienst gezinszorg	8,6%	14,7%	16,0%	12,8%	14,4%
poetsdienst	35,1%	48,6%	45,6%	39,8%	40,2%
warme maaltijden	5,4%	8,4%	11,2%	8,9%	9,2%
boodschappendienst	3,5%	4,1%	4,4%	3,3%	3,3%
klusjesdienst	5,3%	7,6%	6,1%	5,7%	7,0%
oppashulp	3,8%	5,4%	5,5%	6,1%	5,1%
dag/kortopvang	1,3%	1,1%	2,0%	1,1%	0,2%

Het valt op dat de ouderen aan de kust veel minder hulp ontvangen van deze organisaties, dan in de andere regio's het geval is.

Tabel: Hulpverlening ontvangen van andere diensten/overheid

	WVL	VL
Ouderenorganisaties	5,5%	4,2%
dienstencentrum	3,5%	2,4%
gemeentelijke overheid	2,2%	2,7%
vervoer pub/prive	3,8%	3,9%

Andere organisaties staan minder in voor de hulpverlening bij ouderen. Enkel ouderenorganisaties in West-Vlaanderen biedt hulpverlening aan meer dan 5% van de ouderen. Bij de andere organisaties zijn we dat minder dan 5% van de ouderen hier gebruik van maken.

Tabel: Hulpverlening ontvangen van andere diensten/overheid naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Ouderenorganisaties	3,7%	7,7%	5,9%	5,1%	6,1%
dienstencentrum	5,0%	3,4%	2,4%	2,9%	4,4%
gemeentelijke overheid	2,5%	2,2%	1,9%	2,2%	2,3%
vervoer pub/prive	4,4%	4,1%	5,0%	2,8%	3,2%

Wat betreft ouderenorganisaties, zien we dat ouderen uit landelijk NO (7,7%) er dubbel zo vaak gebruik van maken dan ouderen aan de kust. Daartegenover zien we dat ouderen aan de kust vaker gebruik maken van een dienstencentrum of van een gemeentelijke overheid. In stedelijk-industrieel N ligt dit aandeel het laagst. Het vervoer (zowel publiek als privé) wordt het vaakst gebruikt door mensen in stedelijk-industrieel N.

4.1 TEVREDENHEID OVER DE HULPVERLENING

In vraag 49 peilen we naar de tevredenheid over de verkregen hulpverlening. We tonen enkel die resultaten van ouderen die aangeven tevreden tot zeer tevreden te zijn.

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van personen

	WVL	VL
partner	94,2%	94,7%
kind(eren)	93,5%	94,5%
kleinkind(eren)	91,1%	95,8%
familie	82,8%	96,6%
vrienden	85,9%	93,8%
buren	87,1%	89,6%
huisarts	91,7%	94,7%
vrijwilligers	63,3%	60,0%

In West-Vlaanderen en Vlaanderen zijn de meeste ouderen tevreden over de hulp die ze ontvangen van personen. Een opvallend cijfer is de tevredenheid over de vrijwilligers: slechts 63,3% van de West-Vlaamse en 60% van de Vlaamse ouderen zijn tevreden over de hulpverlening die ze ontvangen van vrijwilligers.

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van personen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
partner	93,5%	93,7%	95,3%	94,4%	92,3%
kind(eren)	92,5%	92,4%	92,6%	95,0%	94,7%
kleinkind(eren)	88,7%	92,7%	89,1%	92,5%	93,8%
familie	83,7%	81,6%	77,8%	87,6%	90,0%
vrienden	85,9%	83,0%	84,1%	89,7%	89,7%
buren	87,3%	89,5%	84,0%	88,5%	91,9%
huisarts	91,6%	93,0%	90,6%	92,6%	92,0%
vrijwilligers	50,0%	60,7%	51,2%	77,8%	81,3%

Ouderen zijn het vaakst tevreden over de hulp die ze ontvangen van de partner, de kinderen en de huisarts. In de Westhoek en in landelijk NO zijn de ouderen vaker tevreden over de hulp van de kleinkinderen.

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van organisaties

	WVL	VL
thuisverpleging	90,5%	86,7%
dienst gezinszorg	84,7%	92,9%
poetsdienst	85,8%	84,0%
warme maaltijden	77,2%	87,5%
boodschappendienst	68,8%	87,5%
klusjesdienst	71,8%	75,0%
oppashulp	66,1%	60,0%
dag/kortopvang	45,8%	50,0%

Ouderen in West-Vlaanderen zijn het vaakst tevreden over de hulp die ze ontvangen van de thuisverpleging (90,5%), de poetsdienst (85,8%) en de dienst gezinszorg (84,7%). Ze zijn het minst tevreden over de dag- of kortopvang. In Vlaanderen zien we dat ouderen iets vaker tevreden zijn over de dienst gezinszorg, de dienst warme maaltijden en de boodschappendienst.

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van organisaties naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
thuisverpleging	87,1%	92,3%	85,9%	93,8%	94,9%
dienst gezinszorg	81,0%	83,1%	75,4%	92,3%	94,9%
poetsdienst	81,5%	93,3%	83,0%	86,5%	88,2%
warme maaltijden	72,7%	81,3%	65,9%	86,4%	87,9%
boodschappendienst	87,5%	65,0%	51,2%	86,4%	81,8%
klusjesdienst	75,0%	77,8%	56,9%	84,2%	75,0%
oppashulp	69,2%	55,6%	58,8%	77,4%	81,8%
dag/kortopvang	71,4%	50,0%	39,4%	42,9%	Gn info

Ouderen zijn het vaakst tevreden over de hulpverlening van de thuisverpleging, de poetsdienst en de dienst gezinszorg. Enkel aan de kust zien we dat ouderen ook vaker tevreden zijn over de boodschappendienst.

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van andere diensten/overheid

	WVL	VL
Ouderenorganisaties	74,2%	76,9%
dienstencentrum	67,3%	60,0%
gemeentelijke overheid	62,7%	75,0%
vervoer pub/privé	66,9%	55,6%

West-Vlaamse en Vlaamse ouderen zijn het vaakst tevreden over ouderenorganisaties. In West-Vlaanderen zijn ze het minst vaak tevreden over de gemeentelijke overheid, in Vlaanderen betreft dit het vervoer (zowel privé als publiek).

Tabel: Tevredenheid hulpverlening ontvangen van andere diensten/overheid naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Ouderenorganisaties	63,2%	63,5%	70,5%	86,2%	92,9%
dienstencentrum	85,7%	52,6%	45,9%	83,3%	90,9%
gemeentelijke overheid	54,2%	50,0%	64,4%	73,1%	85,7%
vervoer pub/privé	85,2%	76,2%	54,8%	56,5%	71,4%

Er dient opgelet te worden bij de relatief kleine aantallen. Onder hoofdstuk 4 bleek immers dat minder dan 5% van de ouderen op hulp rekenen van dit type organisaties. Het is net deze kleine categorie (kleine aantallen) die zich uitspreekt over de hulpverlening. Dit kan de grote schommelingen verklaren.

Het opvallendste verschil betreft de dienstencentra. In landelijk NO en stedelijk-industrieel N is men het minst tevreden over deze dienst. Aan de kust, in stedelijk-industrieel Z en in de Westhoek zijn ouderen hier wel vaak tevreden over.

In de Westhoek zien we voor alle diensten een relatief hoge tevredenheid, indien men vergelijkt met de andere regio's.

Het valt op dat Noord-West-Vlaanderen (stedelijk-industrieel N en landelijk NO) het meest kritisch staat tov hulpverlening van de overheid.

4.2 REDEN WAAROM DE HULP NIET VOLDOET

Met vraag 50 willen we peilen wat de reden is waarom de hulp niet voldoet.

Tabel: Hulp voldoet niet: te weinig

	WVL	VL
te weinig	15,3%	13,5%
te weinig (verlof)	17,5%	13,8%
te weinig (weekend)	10,7%	10,9%
niet onmid. oproepbaar	13,5%	10,4%

In West-Vlaanderen zien we dat 17,5% van de ouderen aangeven dat ze te weinig hulp hebben tijdens verlofperiodes. Ook in Vlaanderen is dat de meest aangeduide reden.

Tabel: Hulp voldoet niet: te weinig naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
te weinig	13,0%	15,7%	15,5%	14,7%	20,0%
te weinig (verlof)	6,6%	21,8%	17,7%	20,6%	27,1%
te weinig (weekend)	6,0%	15,5%	9,2%	13,6%	11,2%
niet onmid. oproepbaar	6,6%	17,2%	14,2%	14,0%	18,1%

Hoewel de tevredenheidsscores relatief hoog liggen in de Westhoek, zien we dat de ouderen in de Westhoek vaker redenen aanduiden dat de hulp niet voldoet. Aan de kust geven ouderen het minst deze redenen aan.

Tabel: Hulp voldoet niet: andere redenen

	WVL	VL
neg houding hulpverl	4,7%	,7%
te duur	24,3%	15,4%
te zware belasting omgeving	7,6%	9,6%
verkeerde uren	6,5%	3,6%

West-Vlaamse ouderen benoemen vaker bovenstaande redenen, met uitzondering van 'te zware belasting voor de omgeving'. Dat de hulpverlening te duur ervaren wordt, geldt voor een kwart van de West-Vlaamse ouderen.

Tabel: Hulp voldoet niet: andere redenen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
neg houding hulpverl	2,5%	7,1%	4,0%	5,5%	6,3%
te duur	21,4%	23,0%	22,6%	25,0%	34,0%
te zware belasting omgeving	4,4%	12,2%	7,8%	8,9%	4,8%
verkeerde uren	2,2%	9,3%	8,0%	6,1%	9,0%

Ook bij deze redenen zien we over het algemeen dat ouderen in de Westhoek vaker problemen aanduiden dan gemiddeld in de andere regio's. Enkel 'te zware belasting voor de omgeving' wordt minder vaak aangeduid. 34% van de ouderen in de Westhoek zeggen dat ze de hulpverlening te duur vinden. Aan de kust is dit aandeel het laagst, met toch ruim 1 ouder op 5 die dit als reden aangeeft.

5 INFORMATIEGARING

Met deze vraag willen we nagaan bij wie de respondenten te rade zouden gaan indien ze informatie willen over dienstverlening/financiële tegemoetkomingen. Men kon aangeven of men te rade zou gaan bij zijn kinderen, kleinkinderen, buren, familie, gemeente, OCMW, mutualiteit en huisdokter.

Omdat een aantal vragen recentelijk toegevoegd werden, worden enkel de provinciale cijfers vergeleken met de Vlaamse cijfers.

5.1 INFOGARING BIJ PERSONEN

Tabel: Informatiegaring bij personen

	WVL	VL
kind(eren)	56,6%	59,3%
kleinkind(eren)	23,3%	15,4%
buren	23,9%	13,7%
familie	33,3%	28,7%
huisarts	62,8%	58,6%

Het merendeel (62,8%) van de West-Vlaamse ouderen geeft aan te rade te (zullen) gaan bij de huisarts. Vervolgens geven 56,6% van de West-Vlaamse ouderen aan dat ze informatie zouden inwinnen bij kinderen. Bij de Vlaamse ouderen is dit net omgekeerd: ouderen gaan net iets vaker te rade bij hun kinderen (59,3%) dan bij de huisarts (58,6%). Kleinkinderen (23,3% in West-Vlaanderen en 15,4% in Vlaanderen) en buren (23,9 in West-Vlaanderen en 13,7% in Vlaanderen) zijn personen waarvan ouderen minder aangeven dat ze er te rade bij zouden gaan.

5.2 INFOGARING BIJ OVERHEID EN MUTUALITEIT

Tabel: Informatiegaring bij overheid en mutualiteit

	WVL	VL
gemeente	60,3%	56,3%
OCMW	76,4%	92,1%
mutualiteit	74,1%	70,5%

76,4% van de West-Vlaamse ouderen geeft aan te rade te zullen gaan bij het OCMW indien nodig (92,1% bij de Vlaamse ouderen). 74,1% zou bij de mutualiteit gaan (70,5 bij de Vlaamse ouderen), en 60,3% bij de gemeente (56,3% bij de Vlaamse ouderen).

Thema 3 : Welbevinden

Binnen dit thema werden de scores behandelen we acht thema's namelijk uitgebreidheid van het sociale netwerk, eenzaamheid, negatieve psychologische beleving, depressieve neigingen, ervaren problemen, onveiligheidsgevoel, ouderdomsbeeld en mobiliteit.

1 UITGEBREIDHEID VAN EN TEVREDENHEID OVER HET NETWERK

Om de uitgebreidheid van het netwerk van ouderen te meten, werd hen de volgende vraag gesteld: "Hoe vaak gaat u op bezoek bij / ontvangt u bezoek van / hebt u telefonisch contact met ...?". Daarna worden 8 groepen van mensen voorgesteld. De ouderen konden telkens kiezen uit 6 antwoordmogelijkheden: nooit, minder dan 1 maal per maand, maandelijks, 1 à 2 maal per week, (bijna) dagelijks en niet van toepassing. Dit is vraag 36 uit de vragenlijst. Met de respondenten die 'niet van toepassing' geantwoord hebben wordt geen rekening gehouden. De personen die tot het netwerk behoren waren (worden enkel meegerekend indien van toepassing):

1. Kleinkinderen
2. Broers/zussen
3. Ouders
4. Andere familieleden
5. Vrienden en kennissen
6. Buren en mensen uit de wijk

1.1 CONTACTEN BINNEN HET NETWERK

Tabel: Wekelijks tot dagelijkse contacten binnen het netwerk

	WVL	VL
kleinkind(eren)	64,9%	69,9%
broers/zussen	30,7%	32,4%
ouders	20,0%	15,2%
familie	13,6%	16,5%
vrienden	41,7%	44,2%
buren	48,5%	48,8%

Indien de ouderen kleinkinderen hebben, hebben de meeste ouderen frequent contact met hun kleinkinderen (64,9% van de West-Vlaamse ouderen en 69,9% van de Vlaamse ouderen). Bijna de helft van de ouderen (zowel West-Vlaamse als Vlaamse) heeft regelmatig contact met de burens. Wat frequent contact met de vrienden betreft zien we dat dit het geval is bij ruim 4 op de 10 (West-Vlaamse en Vlaamse) ouderen. Ouderen hebben het minst contact met andere familie (minder dan 20% van de ouderen), ook het contact met de ouders is gering.

Tabel: Wekelijks tot dagelijkse contacten binnen het netwerk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
kleinkind(eren)	55,8%	68,8%	67,6%	70,1%	67,5%
broers/zussen	25,9%	31,2%	31,1%	31,0%	28,1%
ouders	32,3%	20,0%	30,6%	17,5%	13,8%
familie	18,3%	15,0%	14,8%	15,9%	15,1%
vrienden	44,9%	41,2%	42,7%	40,7%	39,6%
buren	49,5%	50,3%	49,0%	48,5%	49,3%

Wat het contact met de kleinkinderen en broers/zussen betreft, zien we dat de ouderen aan de kust minder vaak contact hebben met hun dichte familie. Met hun ouders hebben ouderen aan de kust wel vaker contact.

1.2 TEVREDENHEID OVER DE SOCIALE CONTACTEN

Tabel: Tevredenheid over de sociale contacten

	WVL	VL
kleinkind(eren)	91,4%	91,4%
broers/zussen	73,8%	66,8%
ouders	79,0%	75,2%
familie	74,5%	72,3%
vrienden	85,6%	84,5%

West-Vlaamse en Vlaamse ouderen het meest tevreden met het contact dat ze hebben met de kleinkinderen (91,4%) gevolgd door het contact met de vrienden (85,6% in West-Vlaanderen en 84,5% in Vlaanderen). Het minst tevreden zijn ouderen met het contact dat ze hebben met broers/zussen (73,8% in West-Vlaanderen en 66,8% in Vlaanderen).

Tabel: tevredenheid over de sociale contacten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
kleinkind(eren)	85,7%	93,4%	91,9%	92,7%	91,9%
broers/zussen	67,6%	77,1%	77,2%	73,6%	72,3%
ouders	69,2%	80,0%	84,2%	79,1%	81,7%
familie	69,8%	76,1%	73,4%	75,7%	75,9%
vrienden	84,0%	85,7%	85,3%	85,1%	87,8%

Grosso modo zien we dat ouderen aan de kust minder tevreden zijn over de sociale contacten dan in andere regio's. In de andere regio's zijn de verschillen minder groot.

2 EENZAAMHEID

De items van vraag 34 uit de vragenlijst werden gebruikt om de dimensie “eenzaamheid” te construeren. Om eenzaamheid te meten ligt de nadruk op het verschil tussen wat iemand wenst op vlak van intimiteit en interpersoonlijke affectie, en wat iemand heeft op dat vlak. Hoe groter dat verschil, hoe groter de eenzaamheid. De schaal werd onderverdeeld in twee klassen: geen tot matige eenzaamheidsgevoelens en ernstige eenzaamheidsgevoelens.

Hieronder geven we de items van deze vraag weer.

1. Ik ervaar een leegte om mij heen.
2. Er zijn genoeg mensen op wie ik in geval van narigheid kan terugvallen.
3. Ik ken veel mensen op wie ik volledig kan vertrouwen.
4. Er zijn voldoende mensen met wie ik mij verbonden voel.
5. Ik mis mensen om mij heen.
6. Ik voel mij vaak in de steek gelaten.

2.1 EENZAAMHEID IN KLASSEN

Tabel: Eenzaamheid

	WVL	VL
geen	44,6%	44,1%
matig	44,7%	43,4%
ernstig	10,7%	12,5%

Ruim 10% van de ouderen (in West-Vlaanderen en Vlaanderen) ervaart ernstige eenzaamheidsgevoelens.

Tabel: Eenzaamheid naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
geen	46,1%	47,0%	46,0%	42,4%	43,1%
matig	43,4%	43,5%	43,9%	46,4%	45,2%
ernstig	10,5%	9,4%	10,2%	11,3%	11,7%

In de Westhoek en in stedelijk-industrieel Zuid ligt het aandeel ouderen die zich ernstig eenzaam voelen iets hoger dan in de andere regio's.

3 NEGATIEVE PSYCHOLOGISCHE BELEVING

In dit thema komt de negatieve psychologische beleving van ouderen aan bod. We gebruiken hiervoor vraag 33 uit de vragenlijst. Deze stelt: “Wanneer u de afgelopen weken in beschouwing neemt, in welke mate bent u het dan eens met volgende uitspraken?”. Er worden vervolgens 6 uitspraken gegeven, bijvoorbeeld “Ik slaap slecht en lig vaak wakker door kopzorgen” en “Ik heb het gevoel dat ik mijn zelfvertrouwen verlies”. De respondenten konden kiezen uit volgende mogelijkheden om te antwoorden: helemaal niet, niet meer dan gewoonlijk, meer dan gewoonlijk en opvallend meer dan gewoonlijk.

Wat de bespreking in dit onderdeel betreft, beperken we ons tot het geven van prevalentiecijfers: In eerste instantie bespreken we slecht slapen, daarna alle andere items.

3.1 SLECHT SLAPEN

Tabel: "ik slaap slecht en lig vaak wakker door kopzorgen"

	WVL	VL
slaap slecht	14,8%	14,8%

14,8% van de ouderen zegt slecht te slapen en vaak wakker te liggen door kopzorgen.

Tabel: "ik slaap slecht en lig vaak wakker door kopzorgen" naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
slaap slecht	16,4%	13,8%	14,1%	15,0%	13,0%

De regionale percentages verschillen niet sterk, maar aan de kust ligt dit aandeel het hoogst (16,54%). In de Westhoek ligt dit aandeel het laagst met 13%.

3.2 ANDERE NEGATIEVE PSYCHOLOGISCHE ITEMS

Tabel: Negatieve psychologische beleving

	WVL	VL
ongelukkig	6,4%	5,6%
zelfvertrouwen	7,4%	8,9%
probleemhantering	8,0%	7,5%
spanning	9,4%	8,5%
niks waard	7,0%	8,1%

De meest voorkomende negatieve psychologische beleving bij West-Vlaamse ouderen is het gevoel dat ze constant onder spanning staan (9,4% van de ouderen). In Vlaanderen is de meest voorkomende negatieve psychologische beleving dat ouderen het gevoel hebben van hun zelfvertrouwen te verliezen (8,9% van de Vlaamse ouderen).

Tabel: Negatieve psychologische beleving naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ongelukkig	8,4%	4,7%	5,6%	7,0%	4,9%
zelfvertrouwen	8,6%	6,6%	6,7%	8,0%	5,9%
probleemhantering	9,5%	6,7%	7,8%	8,2%	6,1%
spanning	10,3%	8,7%	8,5%	10,4%	7,6%
niks waard	7,8%	6,1%	5,6%	8,8%	5,9%

Ouderen aan de kust en in stedelijk –industriële Zuid geven vaker problemen aan dan ouderen in de andere regio's. Over het algemeen scoren ouderen in de Westhoek hier relatief beter dan in de andere regio's.

4 PROBLEMEN

Voor deze analyses gebruiken we de gegevens van vraag 55. We vroegen aan de ouderen in welke mate ze met bepaalde problemen zelf te maken hebben (gehad)?

1. Onveiligheid in het verkeer
2. Gebrek aan zorg
3. Onvoldoende gezelligheids- en ontspanningsmogelijkheden in de wijk
4. Onvoldoende inspraakmogelijkheden
5. Gebrek aan informatie en voorlichting
6. Problemen met het invullen van formulieren
7. Angst voor roof, diefstal of inbraak in de woning
8. Angst te worden lastig gevallen op straat

4.1 PROBLEMEN

Tabel: Problemen

	WVL	VL
onveiligheid verkeer	29,7%	31,0%
gebrek aan zorg	5,7%	5,6%
onvoldoende gezelligheid	18,7%	22,8%
onvoldoende inspraak	21,5%	24,9%
onvoldoende info	25,6%	30,0%
invullen formulieren	34,9%	35,6%
angst voor diefstal	33,8%	39,8%
angst om lastig gevallen te worden	25,3%	30,1%

Ouderen in West-Vlaanderen geven het meest aan problemen te ervaren met volgende elementen: het invullen van formulieren (34,9%), de angst voor diefstal (33,8%) en de onveiligheid in het verkeer (29,7%). In Vlaanderen zien we de volgende top 3: angst voor diefstal (39,8%), het invullen van formulieren (35,6%) en de onveiligheid in het verkeer (31%).

Tabel: Problemen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
onveiligheid verkeer	32,1%	27,7%	28,2%	30,9%	29,0%
gebrek aan zorg	7,6%	4,3%	5,0%	5,8%	5,4%
onvoldoende gezelligheid	19,7%	16,5%	19,0%	20,6%	16,0%
onvoldoende inspraak	26,4%	22,0%	20,9%	20,5%	18,9%
onvoldoende info	28,6%	26,6%	25,2%	25,6%	22,7%
invullen formulieren	32,7%	36,9%	33,6%	37,3%	33,1%
angst voor diefstal	37,9%	33,2%	29,5%	37,6%	29,6%
angst om lastig gevallen te worden	32,7%	21,4%	22,3%	28,2%	20,6%

Ouderen uit alle regio's aan geven aan problemen te hebben met het invullen van formulieren en dat ze angst ervaren voor diefstal. Aan de kust zijn ouderen nog vaker bang om lastig gevallen te worden, nog meer dan de onveiligheid in het verkeer. In de andere regio's komt de onveiligheid in het verkeer op de derde plaats.

5 ONVEILIGHEIDSGEVOELEN

Om het onveiligheidsgevoel van ouderen te meten, kregen de respondenten acht uitspraken voorgeschoteld (vraag 32: "In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken?"). Enkele voorbeelden zijn: "Het is vandaag de dag te onveilig om 's avonds op straat te komen" en "'s Avonds en 's nachts doe ik de deur niet open als er gebeld wordt". De respondenten konden steeds kiezen uit vijf antwoordmogelijkheden: helemaal oneens, mee oneens, noch mee oneens / noch mee eens, mee eens en helemaal mee eens. Op basis van de antwoorden werd een schaal geconstrueerd. De schaal wordt onderverdeeld in drie klassen: laag (scores 1 t.e.m. 2,5), matig (scores 2,51 t.e.m. 3,5) en hoog (3,50 t.e.m. 5).

De items die bevraagd worden om onveiligheidsgevoelens te meten zijn:

1. Het is vandaag de dag te onveilig om op straat te komen.
2. Het is vandaag de dag te onveilig om kinderen alleen op straat te laten.
3. Ik kom nog weinig alleen buiten omdat ik schrik heb overvallen/bestolen te worden.
4. 's Avonds moet je op straat extra voorzichtig zijn.
5. De laatste 10 jaar zijn de straten onveiliger geworden.
6. 's Avonds en 's nachts doe ik de deur niet open als er gebeld wordt.
7. In deze tijd is een alarmsysteem geen overbodige luxe.
8. Als ik met vakantie ga, durf ik mijn huis niet onbewaakt achter te laten.

5.1 ONVEILIGHEIDSGEVOELENIS

Tabel: Onveiligheidsgevoelens

	WVL	VL
geen	43,2%	40,3%
matig	32,5%	31,9%
ernstig	24,4%	27,8%

43,2% van de West-Vlaamse ouderen ervaren geen onveiligheidsgevoelens. Bij de Vlaamse ouderen is dit 40,3%

31,4% van de West-Vlaamse ouderen voelt zich matig onveilig, tegenover 31,9% van de Vlaamse ouderen.

24,4% van de West-Vlaamse ouderen voelt zich ernstig onveilig, tegenover 27,8% van de Vlaamse ouderen.

Tabel: Onveiligheidsgevoelens naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
geen	39,8%	43,0%	44,8%	41,4%	47,4%
matig	31,1%	33,8%	32,4%	32,9%	32,0%
ernstig	29,0%	23,3%	22,8%	25,7%	20,6%

Aan de kust voelen meer ouderen zich ernstig onveilig dan in de andere regio's (29%). In de Westhoek ligt dit aandeel het laagst (20,6%).

Thema 4: Maatschappelijke participatie

Binnen dit thema gaan we dieper in op volgende onderwerpen: mobiliteit, activiteitsgraad, participatie aan het verenigingsleven, het vrijwilligerswerk, de seniorenverenigingen en cultuurparticipatie.

1 MOBILITEIT

1.1 MOBILITEIT: ALGEMEEN

Voor deze analyses maken we gebruik van de gegevens van vraag 30. We geven hieronder de percentages weer van de ouderen die aangaven minimaal 1 maal per week deze vervoersvorm te gebruiken.

Tabel: Mobiliteit

	WVL	VL
te voet	60,4%	59,5%
wagen	75,1%	75,6%
fiets	46,2%	38,1%
bus/tram	14,0%	12,0%
trein	2,1%	2,5%
taxi	0,6%	0,6%
belbus	1,2%	0,7%
MMC	1,0%	1,0%

Het meest gebruikte transportmiddel bij ouderen in West-Vlaanderen en Vlaanderen is de wagen: circa drie kwart van de ouderen gebruikt de wagen. Circa 6 op de 10 ouderen (West-Vlaamse en Vlaamse) verplaatsen zich minimaal 1 maal per week te voet. Vervolgens wordt de fiets gebruikt (46,2% in West-Vlaanderen en 38,1% in Vlaanderen) of de bus of tram genomen (14% in West-Vlaanderen en 10% in Vlaanderen). Het minst wordt de taxi (minder dan 1%), belbus (circa 1%) en de mindermobielen centrale gebruikt (1%).

Tabel: Mobiliteit naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
te voet	79,8%	55,4%	60,9%	55,5%	54,7%
wagen	69,0%	78,3%	72,2%	70,8%	68,2%
fiets	47,6%	51,4%	48,8%	41,4%	45,4%
bus/tram	37,7%	8,2%	17,3%	7,5%	5,1%
trein	3,6%	1,3%	2,4%	2,0%	1,4%
taxi	1,7%	,3%	,3%	,5%	,4%
belbus	,5%	,8%	1,0%	1,1%	2,5%
MMC	1,7%	,7%	1,2%	,8%	1,0%

Ouderen aan de kust gaan vaker te voet dan in de andere regio's en gebruiken ook veel vaker de bus of tram dan in de andere regio's. De auto wordt minder gebruikt dan in de andere regio's (met uitzondering van de Westhoek). In de Westhoek vinden we vaker de laagste aandelen qua mobiliteit. Enkel op vlak van fietsverplaatsingen scoren de inwoners in de Westhoek rond het gemiddelde van de provincie.

2 ACTIVITEITEN

Om de activiteitsgraad van de respondenten te meten hebben we gebruik gemaakt van vraag 56 uit de vragenlijst. We delen de gegevens op in twee. In een eerste analyse komen die activiteiten aan bod die een ontspannend karakter hebben. In een tweede analyse komen de meer intellectueel georiënteerde activiteiten aan bod.

2.1 ACTIVITEITEN IN FUNCTIE VAN ONTSPANNING: ALGEMEEN

Tabel: Activiteiten in functie van ontspanning

	WVL	VL
wandelen/fietsen	57,0%	57,3%
andere sporten	11,8%	14,4%
kaarten	18,2%	15,5%
knutselen	18,5%	20,6%
op café gaan	23,2%	24,6%
reizen/uitstap	8,5%	8,1%
tuinieren	41,0%	45,4%
winkelen	25,6%	24,5%

Bijna 6 ouderen op 10 (zowel West-Vlaamse als Vlaamse) wandelt of fietst regelmatig. Ruim 4 op de 10 tuiniert nog regelmatig. Een kwart van de ouderen gaat regelmatig op café en/of gaat regelmatig gaan winkelen.

Tabel: Activiteiten in functie van ontspanning naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
wandelen/fietsen	69,1%	55,2%	59,5%	50,7%	55,0%
andere sporten	17,8%	12,3%	11,3%	9,0%	10,9%
kaarten	19,7%	18,9%	16,6%	17,1%	19,6%
knutselen	22,0%	19,8%	19,1%	16,5%	16,6%
op café gaan	33,3%	21,3%	23,8%	19,3%	21,4%
reizen/uitstap	8,9%	10,2%	8,4%	7,9%	8,1%
tuinieren	28,5%	48,0%	43,3%	41,7%	42,8%
winkelen	31,2%	22,8%	25,7%	24,2%	24,8%

In quasi elke regio merken we volgende top 3: wandelen/fietsen, gevolgd door tuinieren en gevolgd door het winkelen. Enkel de kust heeft een ander profiel: hier wordt er veel minder getuiniert (belang van de appartementen!), maar gaan ouderen vaker op café dan in andere regio's.

2.2 ACTIVITEITEN IN FUNCTIE VAN INTELLECTUELE ORIËTERING

Tabel: Activiteiten in functie van intellectuele oriëntering

	WVL	VL
toneel spelen	3,9%	4,5%
boeken lezen	32,4%	34,9%
opleiding volgen	6,1%	6,9%
herstellingen doen	12,4%	13,8%

32,4% van de West-Vlaamse ouderen leest een boek (34,9% in Vlaanderen) en 12,4% doet herstellingen (13,8% van de Vlaamse ouderen).

Tabel: Activiteiten in functie van intellectuele oriëntering naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
toneel spelen	4,4%	3,2%	4,1%	3,7%	4,2%
boeken lezen	39,2%	30,3%	35,7%	29,0%	29,9%
opleiding volgen	7,3%	6,2%	7,2%	4,7%	5,9%
herstellingen doen	13,4%	13,1%	12,2%	12,7%	10,9%

Ouderen aan de kust lezen veel vaker een boek dan ouderen in andere regio's. Over het algemeen doen ouderen aan de kust vaker bovenstaande activiteiten dan in de andere regio's.

3 PARTICIPATIE IN VERENIGINGEN

Om de participatie in verenigingen te meten maken we gebruik van vraag 57. De items werden gehercodeerd naar 0 geen lid en 1 lid en dan gesommeerd. Hoe hoger de score hoe hoger de participatiegraad. De bekomen score is dus het gemiddeld aantal verenigingen waarvan men lid is.

3.1 GEMIDDELD AANTAL VERENIGINGEN WAAR MEN LID VAN IS

Tabel: Gemiddeld lidmaatschap van verenigingen

WVL	VL
1,89	1,70

Ouderen in West-Vlaanderen zijn van 1,89 verenigingen lid. In Vlaanderen is dit gemiddeld 1,7.

Tabel: Gemiddeld lidmaatschap van verenigingen naargelang de regio

Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
1,62	2,00	1,89	1,91	2,02

In landelijk gebied vinden we de meeste lidmaatschappen terug (landelijk NO en Westhoek). Aan de kust ligt het aantal lidmaatschappen het laagst.

3.2 VERENIGINGEN: GROEP 1

We hebben daarna alle soorten verenigingen ingedeeld in vier groepen, zoals ze voorkomen op de vragenlijst. In groep 1 zitten:

1. Milieu of natuurvereniging
2. Een fanclub
3. Vereniging die mensen met een handicap, bejaarden, kansarmen... helpt
4. Een vereniging voor (amateur) kunstbeoefening
5. Een hobby club

Tabel: Verenigingen groep 1

	WVL	VL
milieuvereniging	5,2%	6,7%
fanclub	1,6%	1,2%
hulp gehandicapten, ...	15,2%	14,2%
amateurkunst	7,4%	7,2%
hobbyclub	7,9%	8,1%

15,2% van de West-Vlaamse ouderen is lid van een vereniging die mensen met een handicap helpen, 7,9% is lid van een hobbyclub, 7,4% van een vereniging rond amateurkunst.

De Vlaamse aandelen verschillen weinig van de West-Vlaamse.

Tabel: Verenigingen groep 1 naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
milieuvereniging	7,5%	5,5%	5,1%	4,2%	4,9%
fanclub	1,8%	2,0%	1,4%	1,4%	1,5%
hulp gehandicapten, ...	10,0%	21,8%	15,6%	13,4%	16,5%
amateurkunst	9,0%	6,1%	7,6%	6,9%	7,7%
hobbyclub	10,6%	8,2%	7,8%	6,6%	7,6%

In elke regio is de vereniging die hulp biedt aan gehandicapten, kansarmen,... het sterkst vertegenwoordigd. Enkel aan de kust zijn meer mensen lid van een hobbyclub dan van een vereniging die hulp biedt aan gehandicapten,...

3.3 VERENIGINGEN : GROEP 2

Hieronder bespreken we het lidmaatschap van volgende verenigingen:

1. Vrouwenbeweging
2. Socio culturele vereniging
3. Sportvereniging
4. Politieke vereniging
5. Religieuze vereniging

Tabel: Verenigingen groep 2

	WVL	VL
vrouwenbeweging	14,4%	14,4%
socio-cult vereniging	13,6%	12,3%
sportvereniging	14,7%	19,2%
politieke vereniging	8,7%	9,3%
religieuze vereniging	10,2%	10,2%

14,7% ouderen in West-Vlaanderen lid van een sportvereniging, gevolgd door 14,4% dat lid is van een vrouwenbeweging en 13,6% dat lid is van een socio-culturele vereniging.

Vlaamse ouderen zijn iets vaker lid van een sportvereniging dan gemiddeld genomen in West-Vlaanderen.

Tabel: Verenigingen groep 2 naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
vrouwenbeweging	9,2%	17,2%	13,4%	15,3%	16,6%
socio-cult vereniging	12,7%	13,9%	14,4%	13,7%	12,9%
sportvereniging	19,4%	14,0%	14,0%	14,3%	12,6%
politieke vereniging	10,8%	10,1%	7,6%	7,7%	8,5%
religieuze vereniging	7,0%	9,8%	10,7%	10,8%	12,0%

Ouderen aan de kust zijn vaker lid van een sportvereniging en een politieke vereniging dan in de andere regio's. Ze zijn minder vaak lid van een religieuze vereniging of een vrouwenbeweging dan in de andere regio's. In de meer landelijke regio's (landelijk NO en de Westhoek) zijn ouderen vaker lid van een vrouwenbeweging.

3.4 VERENIGINGEN : GROEP 3

Hieronder bespreken we de resultaten van de analyses op groep 3. Hier zitten volgende verenigingen in

1. Wijkcomité
2. Vereniging die ijvert voor internationale vrede/ontwikkeling Derde Wereldlande
3. Vakbond, middenstandsorganisatie, beroepsvereniging of een organisatie van werkgevers en zelfstandigen.
4. Gemeentelijke adviesraad of schoolraad
5. Gezinsverenigingen

Tabel: Verenigingen groep 3

	WVL	VL
wijkcomité	3,7%	3,5%
internationale vrede	3,6%	2,9%
vakbond	16,0%	13,5%
gemeentelijke adviesraad	3,8%	3,6%
gezinsvereniging	10,8%	6,2%

16% van de West-Vlaamse ouderen is lid van een vakbond (13,5% in Vlaanderen) en 10,8% van een gezinsvereniging (6,2% in Vlaanderen). Minder dan 5% van de ouderen is lid van een wijkcomité, vereniging rond internationale vrede of een gemeentelijke adviesraad.

Tabel: Verenigingen groep 3 naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
wijkcomité	3,7%	3,8%	3,4%	4,1%	3,4%
internationale vrede	4,0%	3,4%	4,0%	3,1%	3,5%
vakbond	9,7%	19,3%	17,3%	17,0%	16,1%
gemeentelijke adviesraad	4,1%	3,5%	3,6%	3,4%	4,6%
gezinsvereniging	6,0%	12,2%	12,2%	9,4%	14,5%

De ouderen aan de kust hebben een ander profiel dan de ouderen uit de andere regio's: ouderen die aan de kust wonen zijn veel minder vaak lid van een vakbond (9,7% ten opzichte van 16 à 20% in de andere regio's), en veel minder vaak lid van gezinsverenigingen (6% en opzichte van 10 tot 15% in de andere regio's).

3.5 VERENIGINGEN : GROEP 4

Hieronder bespreken we de resultaten van de analyses op groep 4. Hier zitten volgende verenigingen in:

1. Groepering van plaatselijk café
2. Rode Kruis, Vlaams Kruis, vrijwillige brandweer, ...
3. Vereniging voor gepensioneerden
4. Een zelfhulpgroep
5. Een jeugdbeweging of een jeugdvereniging

Tabel: Verenigingen groep 4

	WVL	VL
groepering plaatselijk café	5,8%	4,5%
rode kruis, Vlaams Kruis	9,3%	6,3%
gepensioneerdenverenig	35,9%	24,9%
zelfhulpgroep	0,7%	0,6%
jeugdvereniging	2,3%	2,4%

35,9% van de West-Vlaamse ouderen is lid van een gepensioneerdenvereniging, tegenover 24,9% in Vlaanderen. 9,3% van de ouderen is lid van het Rode Kruis of Vlaamse Kruis, tegenover 6,3% van de Vlaamse ouderen.

Tabel: Verenigingen groep 4 naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
groepering plaatselijk café	3,9%	5,5%	6,0%	6,4%	6,6%
rode kruis, Vlaams Kruis	7,4%	6,3%	6,6%	14,8%	7,8%
gepensioneerdenverenig	24,1%	41,6%	34,6%	35,9%	43,0%
zelfhulpgroep	1,0%	,5%	,9%	,6%	,4%
jeugdvereniging	2,5%	2,5%	2,8%	2,2%	1,5%

Aan de kust zijn veel minder ouderen lid van een gepensioneerdenvereniging dan in de andere regio's. In de meer landelijke regio's (landelijk NO en de Westhoek) zijn veel meer ouderen aangesloten bij een gepensioneerdenvereniging.

Globaal kunnen we samenvatten dat traditionele verenigingen meer stand houden in meer landelijk gebied. Het betreft dan voornamelijk verenigingen voor gepensioneerden, vrouwenverenigingen, gezinsverenigingen en de vakbond.

4 REDENEN OM LID TE WORDEN VAN EEN VERENIGING

4.1 GEVRAAGD OM LID TE WORDEN VAN EEN VERENIGING

Tabel: Gevraagd om lid te worden van een vereniging

	WVL	VL
gevraagd	44,4%	38,0%

44,4% van de ouderen in West-Vlaanderen geeft als reden 'omdat ik gevraagd ben om lid te worden' als reden voor het lidmaatschap in het verenigingsleven. In Vlaanderen is dit het geval bij 38% van de ouderen.

Tabel: Gevraagd om lid te worden van een vereniging naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
gevraagd	30,0%	45,6%	41,4%	50,7%	58,8%

In vergelijking met de andere regio's halen ouderen aan de kust minder 'gevraagd om lid te worden' aan als reden voor lidmaatschap in een vereniging (30%) . In de Westhoek is dit aandeel bijna dubbel zo groot (58,8%).

4.2 INTERESSE IN ACTIVITEITEN VAN VERENIGINGEN

Vraag 60 van de vragenlijst peilde naar welke verenigingsactiviteiten de ouderen zou interesseren?

Tabel: Interesse in activiteiten georganiseerd door verenigingen

	WVL	VL
ledenvergadering	32,4%	26,2%
bestuursfunctie	12,2%	9,8%
feesten, koffietafel	52,7%	43,4%
gespreksnamiddagen	37,4%	31,9%
beziningsnamiddagen	19,1%	17,5%
praktische cursussen	24,2%	24,8%
lessenreeks	22,0%	22,2%
vrijwilligerswerk	19,6%	18,2%
sociale acties	9,4%	10,1%
geleide bezoeken	37,5%	34,3%
bijwonen toneel, film,...	37,3%	37,1%
sportactiviteiten	25,0%	23,9%
hobby-ateliers	20,7%	21,7%
toneel en zang	15,0%	14,4%
harmonie & fanfare	8,2%	9,0%
daguitstappen	52,0%	45,8%
act met andere bonden	19,1%	18,5%
bedevaarten	18,4%	18,8%
vakantie in binnenland	32,0%	30,6%
vakantie in buitenland	29,2%	26,7%
ledenblad/bestuursblad	31,3%	27,9%

Dezelfde top 5 is terug te vinden in West-Vlaanderen en in Vlaanderen. Ouderen zijn het sterkst geïnteresseerd in feesten en koffietafels, daguitstappen, geleide bezoeken, gespreksnamiddagen en in het bijwonen van films of toneel.

Voor de meeste activiteiten zien we dat West-Vlaamse ouderen meer interesse vertonen in verenigingsactiviteiten dan Vlaamse ouderen.

Tabel: Interesse in activiteiten georganiseerd door verenigingen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ledenvergadering	31,1%	36,6%	32,2%	30,7%	32,9%
bestuursfunctie	14,7%	13,5%	11,6%	10,6%	11,7%
feesten, koffietafel	45,1%	56,3%	50,0%	53,9%	59,2%
gespreksnamiddagen	40,0%	40,8%	40,5%	34,3%	32,6%
beziningsnamiddagen	14,3%	21,6%	21,4%	19,9%	17,9%
praktische cursussen	32,6%	24,1%	25,6%	21,6%	17,6%
lessenreeks	28,5%	24,0%	24,0%	19,4%	15,0%
vrijwilligerswerk	18,4%	22,5%	20,7%	19,5%	16,8%
sociale acties	11,8%	10,6%	11,6%	7,7%	5,4%
geleide bezoeken	42,4%	37,1%	41,3%	33,4%	34,3%
bijwonen toneel, film,...	46,2%	36,5%	41,2%	32,2%	32,1%
sportactiviteiten	28,6%	28,2%	27,3%	22,0%	19,9%
hobby-ateliers	25,4%	22,6%	21,9%	18,1%	16,3%
toneel en zang	15,3%	15,4%	15,9%	14,2%	14,6%
harmonie & fanfare	7,0%	9,6%	9,0%	7,4%	8,5%
daguitstappen	52,2%	52,3%	51,9%	51,3%	53,1%
act met andere bonden	20,1%	23,4%	19,5%	17,3%	16,1%
bedevaarten	12,2%	21,2%	20,4%	19,3%	18,2%
vakantie in binnenland	34,8%	29,9%	34,8%	33,0%	25,9%
vakantie in buitenland	36,1%	28,0%	30,7%	27,3%	24,0%
ledenblad/bestuursblad	31,7%	38,1%	33,8%	28,5%	25,9%

4 activiteiten zitten in de top 5 van de elke regio: interesse in feesten, koffietafels, gespreksnamiddagen, geleide bezoeken en daguitstappen. Ouderen die in de Westhoek en in stedelijk-industrieel Z wonen staan het minst vaak open voor nieuwe activiteiten. Enkel feesten en koffietafels, alsook daguitstappen worden vaak aangeduid door de ouderen. Andere activiteiten kunnen meestal op minder bijval rekenen dan in de andere regio's.

5 REDENEN OM NIET (VAKER) DEEL TE NEMEN AAN DE VERENIGING

Voor deze analyses maken we gebruik van vraag 59: de redenen om niet vaker deel te nemen aan het verenigingsleven.

4.1 REDENEN OM NIET DEEL TE NEMEN: ALGEMEEN

Tabel: Redenen voor het niet bijwonen van activiteiten van een vereniging

	WVL	VL
gezondheid	35,8%	34,9%
vervoersproblemen	23,2%	23,0%
geen tijd	15,2%	18,1%
zorgactiviteiten	19,0%	22,3%
act spreken niet aan	20,8%	18,8%
sfeer niet gezellig	18,7%	17,3%
niemand om me te gaan	19,2%	19,2%
niet op de hoogte	15,3%	16,4%
geen interesse	20,2%	20,0%
te duur	12,7%	13,3%
act 's avonds	25,3%	22,8%

In West-Vlaanderen zien we dat ruim een derde van de ouderen aangeeft dat ze niet naar activiteiten van verenigingen gaan omwille van de gezondheid. Een kwart van de ouderen geeft aan dat ze niet naar activiteiten gaan van verenigingen omdat de activiteiten 's avonds plaats vinden. De derde meest opgesomde reden zijn vervoersproblemen: 23,2% van de ouderen neemt niet vaker deel omwille van vervoersproblemen. In Vlaanderen zijn de opgesomde redenen gelijklopend: 35% geeft aan gezondheidsproblemen te hebben om vaker deel te nemen aan het verenigingsleven, 23% geeft aan vervoersproblemen te ervaren en 22,8% geeft aan niet vaker deel te nemen aan het verenigingsleven omdat de activiteiten 's avonds plaats vinden.

Tabel: Redenen voor het niet bijwonen van activiteiten van een vereniging naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
gezondheid	35,1%	37,9%	36,4%	34,4%	36,4%
vervoersproblemen	24,9%	25,4%	23,9%	20,8%	22,5%
geen tijd	14,1%	16,9%	15,7%	14,7%	15,4%
zorgactiviteiten	16,8%	20,3%	20,7%	18,6%	18,8%
act spreken niet aan	20,9%	22,3%	21,6%	19,6%	20,7%
sfeer niet gezellig	20,5%	19,9%	19,8%	16,8%	17,6%
niemand om me te gaan	20,4%	21,0%	18,1%	18,5%	19,0%
niet op de hoogte	19,5%	14,2%	12,7%	15,0%	15,8%
geen interesse	18,0%	19,9%	20,5%	20,6%	21,4%
te duur	14,8%	13,4%	14,6%	10,6%	11,1%
act 's avonds	29,4%	27,7%	24,6%	23,2%	23,6%

Ook wat de regio's betreft, zien we een gelijklopend beeld: ouderen nemen niet vaker deel aan het verenigingsleven omwille van gezondheidsproblemen, vervoersproblemen en activiteiten die 's avonds plaats vinden.

6 SENIORENVERENIGINGEN

Met de vragen 61 (kent met seniorenverenigingen), 62 (is men er lid van) en 63 (wil men lid worden) peilen we naar de kennis, het lidmaatschap en het potentieel lidmaatschap van seniorenverenigingen. Deze verschillende items worden hieronder achtereenvolgens geanalyseerd.

6.1 KENNIS VAN SENIORENVERENIGINGEN

Tabel: Kennis van seniorenverenigingen

	WVL	VL
ja	85,5%	84,0%

Circa 85% van de ouderen weet van het bestaan af van ouderenverenigingen, zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen.

Tabel: Kennis van seniorenverenigingen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ja	75,9%	91,0%	84,7%	86,2%	89,1%

Wanneer we de kennis van het bestaan van ouderenverenigingen vergelijken naargelang de regio's, zien we dat de ouderenverenigingen vooral aan de kust minder gekend zijn: slechts 75,9% van de ouderen weet van het bestaan af van ouderenverenigingen. In stedelijk-industrieel N en Z bedraagt dit aandeel circa 85%. In de landelijke gebieden (landelijk NO en de Westhoek) ligt dit aandeel hoger met circa 90%.

6.2 LIDMAATSCHAP VAN SENIORENVERENIGINGEN

Tabel: Lidmaatschap van seniorenverenigingen

	WVL	VL
ja	36,2%	24,6%

Bij de bevraging antwoordde 36,2% van de West-Vlaamse ouderen dat ze lid zijn van een ouderenvereniging. In Vlaanderen ligt dit aandeel lager met 24,6%.

Tabel: Lidmaatschap van seniorenverenigingen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ja	25,2%	42,1%	35,7%	35,9%	42,2%

Hoe beter een ouderenvereniging gekend in de regio, hoe groter het aandeel ouderen dat lid is van een seniorenvereniging: het aandeel leden ligt het laagst in de kustregio (25,2%) en het hoogst in de landelijke regio's (42,1% in landelijk NO en 42,2% in de Westhoek).

6.3 POTENTIEEL LIDMAATSCHAP

Tabel: Potentieel lidmaatschap van seniorenverenigingen

	WVL	VL
nee	39,1%	37,9%
ik denk het niet	22,7%	24,7%
ja misschien	22,1%	25,8%
ja	16,2%	11,6%

38,3% van de West-Vlaamse ouderen staat positief ten opzichte van het lidmaatschap van seniorenverenigingen. 16,2% van de West-Vlaamse ouderen verwacht in de komende jaren lid te worden van een seniorenvereniging, 22,1% zegt misschien lid te worden. In Vlaanderen zijn er meer ouderen die misschien lid zouden worden van een seniorenvereniging, maar minder die verwachten lid te worden in de komende jaren.

Tabel: Potentieel lidmaatschap van seniorenverenigingen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
nee	38,6%	34,6%	39,7%	40,7%	40,0%
ik denk het niet	23,9%	21,0%	25,0%	22,0%	21,2%
ja misschien	25,6%	22,3%	20,4%	21,7%	21,2%
ja	12,0%	22,1%	14,8%	15,6%	17,6%

Het aandeel ouderen dat lid wil worden van een seniorenvereniging ligt het hoogst in landelijk NO en de Westhoek. Dit aandeel ligt het laagst aan de kust. Het aandeel ouderen dat aangeeft misschien lid te worden van een seniorenvereniging ligt daarentegen het hoogst in de kustregio.

7 VRIJWILLIGERSWERK

Om het vrijwilligerswerk te analyseren bekijken we vraag 64 en 65 uit de vragenlijst.

We vroegen de respondent: 'Doet u vrijwilligerswerk?' om na te gaan welk percentage van de ouderen aan vrijwilligerswerk doet. Verder vroegen we of men in de toekomst vrijwilligerswerk zou willen doen. Men kon aangeven: Neen, ik denk het niet, ja misschien en ja.

7.1 SOORTEN VRIJWILLIGERSWERK

Vrijwilligerswerk kan verschillende vormen aannemen. We vroegen aan de ouderen welke soorten van vrijwilligerswerk ze doen:

- 1. Recreatief:** vb. organiseren of begeleiden van reizen/ vakantie
- 2. Handenarbeid:** vb. organiseren van handwerk/ knutselen
- 3. Gezelschap:** vb. huisbezoeken/ ziekenbezoek/ rusthuiswerking
- 4. Huishoudelijk:** vb. aanbieden van keukenhulp/ maaltijdhulp, het opknappen van klussen, hulp bieden bij tuinieren
- 5. Vormend:** vb. organiseren/ondersteunen van wetenschappelijk werk, onderwijs, vorming, workshops, opvoeden studiebegeleiding, boeken voorlezen, voorlichting
- 6. Zorgend:** vb. organiseren/ondersteunen van oppas, verzorging, begeleid wonen, toezicht, babyzorg,
- 7. Socio-cultureel:** vb. organiseren/ondersteunen van toneel- / muziekevenementen
- 8. Administratief:** functie in bestuur van vereniging, ondersteuning bij boekhouding, administratie, redactie
- 9. Maatschappelijk:** vb. ondersteunen van gemeentelijke (bv 11-11-11 actie, ..) en andere acties (Kom op tegen kanker, Levenslijn, ...)
- 10. Bestuurlijk:** vb. vertegenwoordiging in ouderenadviesraad in gemeente

Tabel: Type vrijwilligerswerk

	WVL	VL
recreatief	12,7%	11,1%
handenarbeid	9,9%	8,5%
gezelschap	32,2%	31,0%
huishoudelijk	12,9%	10,7%
vormend	11,3%	13,7%
zorgend	11,7%	11,6%
socio-cultureel	11,1%	9,4%
administratief	19,2%	20,2%
maatschappelijk	13,4%	15,9%
bestuurlijk	12,9%	14,2%

Bijna een derde van de ouderen (zowel West-Vlaams als Vlaams) verrichte vrijwilligerswerk door gezelschap te zijn voor anderen. Circa 1 oudere op 5 verrichte administratief vrijwilligerswerk. En ongeveer 15% van de ouderen verrichte op maatschappelijk vlak vrijwilligerswerk.

Tabel: Type vrijwilligerswerk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted- ind N	Sted- ind Z	Westhoek
recreatief	15,6%	8,9%	10,4%	13,5%	19,9%
handenarbeid	11,1%	9,0%	8,6%	10,2%	12,4%
gezelschap	21,3%	30,1%	28,5%	40,7%	50,9%
huishoudelijk	13,6%	13,8%	8,8%	15,7%	14,6%
vormend	15,5%	6,7%	10,9%	10,8%	14,6%
zorgend	10,5%	10,1%	11,6%	13,1%	14,9%
socio-cultureel	13,9%	7,1%	9,8%	12,3%	14,9%
administratief	21,8%	14,0%	16,0%	20,2%	31,4%
maatschappelijk	13,6%	10,6%	10,7%	16,5%	20,2%
bestuurlijk	12,5%	11,9%	9,2%	15,2%	21,7%

In de Westhoek ligt het aandeel vrijwilligerswerk veel hoger dan in de andere regio's. In de kustregio ligt dit aandeel het laagst. Met uitzondering van de kust, ligt het aandeel het hoogst wat betreft het vrijwilligerswerk door iemand gezelschap te houden. In de Westhoek geven meer dan de helft van de ouderen aan dat ze iemand gezelschap houden. Aan de kust is dit 1 oudere op 5. Ook het vrijwilligerswerk op administratief vlak wordt door heel wat ouderen verricht (van 14% in landelijk NO tot 31,4% in de Westhoek). Daarnaast zien we een aantal regionale verschillen over het type vrijwilligerswerk dat op de derde plaats komt: aan de kust is dit recreatief vrijwilligerswerk, in landelijk NO is dit huishoudelijk werk, in stedelijk-industrieel N is dit zorgend werk, in stedelijk-industrieel Z is dit maatschappelijk werk en in de Westhoek is dit bestuurlijk werk.

7.2 POTENTIEEL VRIJWILLIGERSWERK

Vraag 65bis peilt naar het rekruteringspotentieel. Aan diegenen die nog geen vrijwilligerswerk verrichtten, vroegen we of ze verwachten om dit in de toekomst eventueel wel te doen?

Tabel: Potentieel vrijwilligerswerk

	WVL	VL
neen	52,8%	50,5%
ik denk het niet	29,9%	32,1%
ja misschien	15,7%	16,4%
ja	1,7%	1,0%

17,4% van de ouderen staat positief ten opzichte van vrijwilligerswerk uit te voeren (zowel de Vlaamse als de West-Vlaamse ouderen).

Tabel: Potentieel vrijwilligerswerk naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
neen	48,8%	52,2%	51,7%	55,5%	53,7%
ik denk het niet	28,1%	29,1%	31,5%	29,2%	31,4%
ja misschien	18,1%	16,9%	15,9%	14,5%	14,1%
ja	4,9%	1,7%	1,0%	,8%	,8%

Hoewel het aandeel vrijwilligers aan de kust lager ligt dan in de andere regio's, zijn meer ouderen bereid om vrijwilliger te worden aan de kust dan in de andere regio's (23% van de ouderen aan de kust die nog geen vrijwilligerswerk uitoefenen).

8 POLITIEKE INTERESSE EN ERVAREN POLITIEKE INVLOED

Vraag 68 en 69 peilen naar politieke interesse, en in welke mate ouderen ervaren dat ze politieke invloed kunnen uitoefenen.

8.1 INTERESSE IN DE POLITIEK

Vraag 68 luidt: Sommige mensen volgen regelmatig wat er gaande is in de politiek, terwijl anderen zich daar niet zo voor interesseren. Hoe is dat met u?

Tabel: Politieke interesse

	WVL	VL
helemaal niet geïnteresseerd	20,9%	23,7%
eerder niet geïnteresseerd	8,5%	7,6%
noch niet geïnteresseerd/ noch geïnteresseerd	6,2%	7,1%
matig geïnteresseerd	42,8%	42,9%
erg geïnteresseerd	21,5%	18,8%

Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen is de groep ouderen die helemaal niet geïnteresseerd is ongeveer even groot als de groep die erg geïnteresseerd is. Ruim 4 ouderen op 10 geven aan dat ze matig geïnteresseerd zijn in politiek.

Tabel: Politieke interesse naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
helemaal niet geïnteresseerd	24,7%	24,6%	25,3%	27,8%	29,6%
eerder niet geïnteresseerd	8,6%	9,0%	7,1%	8,6%	10,1%
noch niet geïnteresseerd/ noch geïnteresseerd	6,3%	7,2%	6,5%	8,2%	7,6%
matig geïnteresseerd	37,6%	43,2%	42,9%	40,6%	39,1%
erg geïnteresseerd	22,9%	16,0%	18,2%	14,7%	13,7%

De groep de erg geïnteresseerd is in politiek is het grootst in de kustregio (circa 23%). In stedelijk-industrieel Z en de Westhoek is het aandeel geïnteresseerden (zowel matig als sterk) het laagst.

8.2 POLITIEKE INVLOED

Vraag 69 is: Zou u met een cijfer van 1 t. e. m. 5 kunnen aangeven hoe u vindt dat het feitelijk gesteld is met de invloed van ouderen op :

- Het beleid van sociale huisvestingsmaatschappijen
- Het gemeentebestuur
- Gemeentelijke raden
- Het beleid van organisaties en instellingen in de gezondheidszorg
- Het beleid van thuiszorginstellingen
- Het beleid van organisaties die activiteiten voor ouderen organiseren
- De inrichting van hun wijk (vb leefbaarheid van de wijk)
- OCMW beleid

Tabel: Politieke invloed

	WVL	VL
sociale huisvesting	25,3%	17,6%
gemeentebeleid	36,2%	28,3%
gemeentelijke raden	32,5%	25,7%
gezondheidszorg	42,1%	33,7%
thuiszorg	46,0%	38,3%
activiteiten voor senioren	47,9%	37,8%
inrichting wijk	35,2%	25,5%
OCMW beleid	45,5%	40,2%

Ouderen vinden over het algemeen dat ze niet zo veel invloed hebben op het lokale beleid. Geen enkel item scoort boven de 50%. In West-Vlaanderen ligt het aandeel 'activiteiten voor senioren' het hoogst: bijna de helft van de ouderen geeft aan invloed te hebben op activiteiten voor senioren. 46% van de West-Vlaamse ouderen geeft aan dat ze invloed hebben op het beleid van thuiszorg en 45,5% geeft aan invloed te hebben op het OCMW-beleid. In Vlaanderen liggen deze aandelen lager.

Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen scoort de invloed op het beleid van de sociale huisvestingsmaatschappij opmerkelijk lager.

Tabel: Politieke invloed naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted- ind N	Sted- ind Z	Westhoek
sociale huisvesting	23,8%	26,4%	26,7%	24,2%	26,2%
gemeentebeleid	36,5%	39,3%	38,1%	32,9%	36,0%
gemeentelijke raden	32,0%	35,3%	34,0%	29,7%	33,2%
gezondheidszorg	39,5%	43,7%	47,3%	38,3%	43,0%
thuiszorg	43,4%	48,7%	50,7%	41,8%	47,9%
activiteiten voor senioren	46,1%	52,5%	49,9%	42,9%	51,3%
inrichting wijk	37,6%	36,5%	36,4%	32,4%	34,8%
OCMW beleid	45,5%	49,4%	47,8%	41,9%	44,4%

De aandelen verschillen lichtjes, waarbij de kust en stedelijk-industrieel Z over het algemeen kleinere aandelen hebben.

9 BIJWONEN CULTURELE ACTIVITEITEN

De mate waarin ouderen culturele evenementen bijwonen, wordt gemeten aan de hand van vraag 77. De vraag klinkt als volgt: "Hoe vaak woont u onderstaande culturele evenementen bij?". De ouderen kunnen kiezen tussen: nooit, één keer per jaar, meerdere keren per jaar, één keer per maand en meerdere keren per maand.

De respondenten hadden de keuze uit volgende culturele activiteiten:

1. klassiek theater
1. hedendaags theater
2. comedy
3. cabaret
4. klassiek ballet
5. hedendaagse dans
6. performances
7. klassieke muziek
8. folk/wereldmuziek
9. kleinkunst
10. Vlaamse muziek
11. jazz
12. rock/pop/hiphop
13. opera
14. operette
15. commerciële film
16. niet-commerciële film (alternatieve film)
17. kunst met educatieve functie
18. klassieke kunsten (schone kunsten)
19. hedendaagse kunst
20. wijkfeest, kermis,...

9.1 TYPES CULTURELE EVENEMENTEN DIE MEN BIJWOONT

Tabel: Cultuurparticipatie

	WVL	VL
klassiek theater	15,4%	15,5%
hedendaags theater	15,8%	19,2%
comedy	15,7%	19,4%
cabaret	13,0%	13,2%
klassiek ballet	6,9%	7,1%
hedendaagse dans	7,9%	7,9%
performance	4,2%	4,4%
klassieke muziek	18,3%	21,0%
folk/wereldmuziek	10,6%	11,2%
kleinkunst	15,0%	17,7%
Vlaamse muziek	20,2%	24,1%
jazz	6,7%	8,6%
rock/pop/hiphop	4,2%	6,3%
opera	10,0%	11,5%
operette	13,5%	15,0%
commerciële film	15,2%	19,0%
niet commerciële film	13,0%	12,2%
educatieve kunst	12,2%	14,4%
klassieke kunst	16,0%	18,5%
hedendaagse kunst	14,7%	16,2%
wijkfeest, rommelmarkt, fanfare	61,7%	61,9%

De deelname aan een wijkfeest, een rommelmarkt of een optreden van een fanfare kan rekenen op veel bijval. Ook klassieke muziek, Vlaamse muziek en hedendaags theater kan rekenen op veel bijval. In West-Vlaanderen vervolledigt 'klassieke kunst' de top 5, in Vlaanderen is dat 'comedy'. Performance, jazz, rok/pop en hiphop zijn het minst populair bij ouderen.

9.2 CULTUURPARTICIPATIE

De mate waarin ouderen culturele evenementen bijwonen, wordt gemeten aan de hand van vraag 69 (items 1 tem 4, 8 tem 12, 14, 15 en 18 tem 20). De vraag klinkt als volgt: "Hoe vaak woont u onderstaande culturele evenementen bij?". De ouderen kunnen kiezen tussen: nooit, één keer per jaar, meerdere keren per jaar, één keer per maand en meerdere keren per maand. Alle individuele items werden gehercodeerd 0 = nooit en 1= min 1x per jaar. Vervolgens werden de individuele scores gesommeerd. Deze scores werden in drie klassen ingedeeld: 0 = nooit, 1&2= passant en 3 of hoger dan 3= frequente participant.

	WVL	VL
Nooit	47,9%	44,8%
Passant	20,1%	18,7%
Frequente participant	32,1%	36,5%

Bijna de helft van de West-Vlaamse ouderen neemt nooit deel aan culturele evenementen, 20% is een passant en 32% is een frequente participant. In Vlaanderen ligt het aandeel ouderen dat nooit deelneemt lager, alsook het aandeel dat passant is. Het aandeel ouderen dat frequente aan culturele evenementen participeert (36,5%), ligt hoger dan in West-Vlaanderen.

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
Nooit	38,9%	51,6%	42,2%	49,2%	57,7%
Passant	18,6%	18,0%	21,1%	22,2%	18,6%
Frequente participant	42,5%	30,4%	36,7%	28,6%	23,7%

Het aandeel ouderen dat een frequente participant is, ligt het hoogst aan de kust (42,5%), gevolgd door stedelijk-industrieel N (36,7%). In Landelijk NO en stedelijk-industrieel Z ligt het aandeel frequente participanten rond de 30%. In de Westhoek ligt het aandeel veel lager, met 23,7%.

9.3 BELEMMERINGEN BIJWONEN CULTURELE EVENEMENTEN

Vraag 78 luidde: “Welke aspecten vormen voor u een belangrijke belemmering om vaker naar culturele evenementen te gaan?”

- Geen interesse
- Gebrek aan tijd
- Tijdstip voorstelling ('s avonds)
- De afstand
- Gebrek aan eigen vervoer
- Gebrek aan openbaar vervoer
- De reservatie
- Financieel te duur

Tabel: Belemmeringen met betrekking tot cultuurparticipatie

	WVL	VL
geen interesse	56,5%	54,0%
geen tijd	18,8%	21,5%
tijdstip	29,1%	29,3%
afstand	22,2%	28,6%
gebrek aan vervoer	13,7%	14,0%
gebrek aan openbaar vervoer	14,0%	17,6%
reservatie	11,6%	15,2%
te duur	24,8%	29,4%

Circa 55% van de ouderen (zowel West-Vlaams als Vlaams) geven aan dat ze geen interesse hebben in welbepaalde culturele evenementen. Een tweede opgesomde reden is het tijdstip (circa 29% van de ouderen geeft dit aan als belemmering). 24,8% van de West-Vlaamse ouderen en 29,4% van de Vlaamse ouderen geeft aan dat bepaalde culturele evenementen te duur zijn.

10MEDIA

Vraag 70, 71, 72, 73 en 74 peilen naar het mediagebruik van ouderen. Achtereenvolgens komen aan bod: televisie kijken, kranten lezen, gemeentelijke infobrochure raadplegen, internetgebruik.

10.1 TELEVISIEKIJKEN

Tabel: Televisie kijken

WVL	VL
3,8	3,7

Ouderen in West-Vlaanderen kijken gemiddeld 3,8 uur televisie per dag, Vlaamse ouderen 3,7 uur.

Tabel: Televisie kijken naargelang de regio

Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
4,2	3,8	3,4	4,1	3,5

Ouderen die aan de kust wonen of in stedelijk-industrieel Z kijken iets vaker televisie (meer dan 4 uur per dag) dan in stedelijk-industrieel N en de Westhoek (circa 3,5 uur).

10.2 KRANTEN LEZEN

Tabel: Kranten lezen

	WVL	VL
nooit	15,0%	18,0%
minder dan wekelijks	7,2%	8,2%
wekelijks	24,5%	16,4%
dagelijks	53,3%	57,4%

De krant is een bijzonder populair medium. Meer dan de helft van de ouderen (in Vlaanderen bijna 6 ouderen op 10) leest dagelijks de krant. Circa 15% van de ouderen leest nooit de krant.

Tabel: Kranten lezen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
nooit	17,8%	11,1%	13,7%	17,0%	13,2%
minder dan wekelijks	8,9%	6,3%	7,1%	7,1%	6,6%
wekelijks	18,1%	28,6%	27,3%	19,5%	31,8%
dagelijks	55,1%	54,0%	51,9%	56,3%	48,4%

Ouderen uit stedelijk-industrieel Z en de kust lezen vaker (> 55%) dagelijks de krant dan in de Westhoek (<50% van de ouderen). De groep die nooit de krant leest ligt daarentegen ook het hoogst in stedelijk-industrieel Z en de kust (> 17%).

10.3 GEMEENTELIJKE INFOBROCHURE RAADPLEGEN

Tabel: Raadplegen gemeentelijke infobrochure

	WVL	VL
ja	79,0%	82,0%
neen	14,5%	13,4%
ken ik niet	6,5%	4,6%

De meeste senioren (circa 8 ouderen op 10) lezen de gemeentelijke infobrochure, terwijl amper 6,5% in West-Vlaanderen het bestaan niet van afweet (4,6% in Vlaanderen).

Tabel: Raadplegen gemeentelijke infobrochure naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
ja	80,1%	82,1%	78,2%	78,6%	77,2%
neen	13,5%	11,9%	14,7%	14,7%	16,7%
ken ik niet	6,4%	6,0%	7,1%	6,7%	6,2%

Iets meer ouderen aan de kust en in landelijk NO (> 80%) lezen de gemeentelijke infobrochure dan in de andere regio's.

10.4 INTENSITEIT INTERNETGEBRUIK

Tabel: Gebruik internet

	WVL	VL
nooit	76,4%	66,8%
minder dan wekelijks	2,6%	4,0%
wekelijks	4,7%	6,7%
dagelijks	11,2%	16,2%
meerdere keren per dag	5,1%	6,4%

Een grote groep ouderen maakt nog geen gebruik van het internet: ruim drie kwart van de West-Vlaamse ouderen gebruikt nooit het internet. In Vlaanderen is dat 66,8%.

Slechts 16,3% van de West-Vlaamse ouderen maakt minstens 1 keer per dag gebruik van het internet. Bij de Vlaamse ouderen is dit 22,6.

Tabel: Gebruik internet naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
nooit	58,8%	82,6%	76,7%	76,4%	87,6%
minder dan wekelijks	3,9%	1,6%	2,5%	2,8%	1,9%
wekelijks	6,0%	3,9%	5,1%	5,2%	3,1%
dagelijks	19,6%	9,0%	11,1%	11,1%	5,5%
meerdere keren per dag	11,8%	3,0%	4,5%	4,4%	1,9%

Het is opmerkelijk dat de ouderen die aan de kust wonen merkkelijk vaker gebruik maken van het internet dan ouderen uit de andere regio's. Ouderen die in de Westhoek wonen maken het minst gebruik van het internet (87,6% van de ouderen gebruikt er nooit internet).

10.5 INTERNETGEBRUIK OM TE SURFEN

Tabel: Gebruik internet om te surfen

	WVL	VL
surfen	82,1%	75,6%

Bij de ouderen die internet gebruiken, zien we dat circa 8 ouderen op 10 gebruikt het internet om te surfen.

Tabel: Gebruik internet om te surfen naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
surfen	91,8%	75,9%	90,3%	68,0%	83,8%

Er zijn grote regionale verschillen merkbaar: ruim 9 ouderen op de 10 aan de kust gebruikt het internet om te surfen, terwijl dit slechts 7 ouderen op de 10 is in stedelijk-industrieel Z.

10.6 INTERNETGEBRUIK VOOR CONTACTEN

Tabel: Gebruik internet voor contacten

	WVL	VL
e-mail	69,2%	67,1%
overheid	19,7%	16,7%
kind/kleinkind(eren)	43,9%	37,4%

7 ouderen op 10 gebruikt het internet om te mailen. Circa 4 op de 10 gebruikt het om contact te hebben met de kinderen of kleinkinderen (in West-Vlaanderen vaker dan in Vlaanderen) en 2 op de 10 gebruikt het om contact te hebben met de overheid (ook hier vaker in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen).

Tabel: Gebruik internet voor contacten naargelang de regio

	Kust	Land NO	Sted-ind N	Sted-ind Z	Westhoek
e-mail	88,6%	48,3%	68,7%	54,5%	80,8%
overheid	33,0%	13,8%	18,2%	12,0%	12,7%
kind/kleinkind(eren)	60,7%	28,4%	45,5%	29,7%	50,0%

Voor de drie aangegeven communicatiedoeleinden, scoort de kust veel hoger dan de andere regio's. Landelijk NO en stedelijk-industrieel Z schoren het laagst.

Thema 5: Tevredenheid met betrekking tot dienstverlening

In deze reeks analyses bekijken we de tevredenheid over de dienstverleningen binnen de gemeente (vraag 75). De dienstverleningen worden ingedeeld in: gemeente, OCMW, politie, cultuur en bibliotheek, recreatie en sport, mobiliteit en huisvuil en containerpark.

1 TEVREDENHEID GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING

Tabel: Tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening

	WVL	VL
openingsuren	93,5%	92,1%
toegankelijkheid	90,9%	93,0%
dienstverlening	93,0%	92,3%
houding ambtenaar	90,8%	93,0%

93,5% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de openingsuren van de gemeentelijke diensten.
90,9% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de toegankelijkheid van de gemeentelijke diensten.
93% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de dienstverlening van de gemeentelijke diensten.
Een ook ruim 9 ouderen op de 10 zijn tevreden over de houding van de ambtenaar.
Er zijn geen grote verschillen tussen de West-Vlaamse en Vlaamse ouderen.

2 TEVREDENHEID OVER DE OCMW DIENSTVERLENING

Tabel: Tevredenheid over de OCMW dienstverlening

	WVL	VL
openingsuren	92,6%	95,4%
toegankelijkheid	92,3%	95,1%
dienstverlening	91,8%	94,9%
houding ambtenaar	88,2%	92,1%

Ook over de dienstverlening van het OCMW zien we dat circa 9 ouderen op de 10 tevreden is over de openingsuren, de toegankelijkheid, de dienstverlening en de houding van de ambtenaar. De aandelen tevreden ouderen liggen iets lager in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.

3 TEVREDENHEID OVER DE POLITIE

Tabel: Tevredenheid over de politie

	WVL	VL
dienstverlening	87,7%	91,4%
zichtbaarheid	67,0%	68,0%

87,7% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de dienstverlening van de politie. 7 ouderen op 10 zijn tevreden over de zichtbaarheid van de politie (blauw op straat). De West-Vlaamse aandelen liggen iets lager dan de Vlaamse aandelen.

4 TEVREDENHEID OVER CULTUUR EN VERKEERSBELEID

Tabel: Tevredenheid over cultuur en verkeersbeleid

	WVL	VL
cultuurbeleid	93,8%	93,0%
verkeersveiligheidsbeleid	73,5%	69,5%

93,8% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over het cultuurbeleid. 73,5% is tevreden over het verkeersveiligheidsbeleid. Deze aandelen liggen iets hoger in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.

5 TEVREDENHEID OVER BIBLIOTHEEK

Tabel: Tevredenheid over bibliotheek

	WVL	VL
toegankelijkheid	96,9%	96,2%
aanbod	97,3%	96,2%
dienstverlening	97,7%	96,2%

Circa 97% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de toegankelijkheid, het aanbod en de dienstverlening van de bibliotheek. Voor Vlaamse ouderen is dit circa 96%.

6 TEVREDENHEID OVER GROEN, VOETPADEN EN OPENBAAR VERVOER

Tabel: Tevredenheid over groen, voetpaden en openbaar vervoer

	WVL	VL
groeninfrastructuur	84,1%	84,0%
staat voetpaden	53,8%	46,6%
aanbod openbaar vervoer	73,5%	76,7%

Circa 84% van de ouderen (zowel West-Vlaamse als Vlaamse) zijn tevreden over de groeninfrastructuur. 53,8% van de West-Vlaamse en 46,6% van de Vlaamse ouderen is tevreden over de staat van de voetpaden. 73,5% van de West-Vlaamse en 76,7% van de Vlaamse ouderen is tevreden over het aanbod van het openbaar vervoer.

7 TEVREDENHEID OVER SPORT EN RECREATIE VOOR SENIOREN

Tabel: Tevredenheid over sport en recreatie voor senioren

	WVL	VL
sport en recreatie senioren	90,6%	81,0%

Wat de sport- en recreatiemogelijkheden voor ouderen betreft, merken we dat ruim 90% van de West-Vlaamse ouderen tevreden is. In Vlaanderen is dit 81%.

8 TEVREDENHEID OVER HUISVUIL EN CONTAINERPARK

Tabel: Tevredenheid over huisvuil en containerpark

	WVL	VL
huisvuilophaling	95,3%	93,8%
frequentie ophaling	95,1%	93,0%
kwaliteit huisvuilzakken	71,3%	77,7%
openingsuren containerpark	92,6%	93,5%
toegankelijkheid containerpark	92,5%	92,3%
dienstverlening containerpark	92,1%	89,5%

95,2% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de huisvuilophaling (93,8% van de Vlaamse ouderen).

95,1% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de frequentie van de huisvuilophaling (93% van de Vlaamse ouderen).

71,3% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de kwaliteit van de huisvuilzakken (77,7% van de Vlaamse ouderen).

92,6% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de openingsuren van het containerpark (93,5% van de Vlaamse ouderen).

92,5% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de toegankelijkheid van het containerpark (92,3% van de Vlaamse ouderen).

92,1% van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de dienstverlening in het containerpark (89,5% van de Vlaamse ouderen).

9 TEVREDENHEID OVER TER BESCHIKKING GESTELDE LOKALEN

Tabel: Tevredenheid over ter beschikking gestelde lokalen

	WVL	VL
ter beschikking stellen lokalen	87,5%	79,8%
huurprijs lokalen	78,0%	74,7%

De overgrote meerderheid van de West-Vlaamse ouderen is tevreden over de beschikbaarheid van de lokalen in de gemeente, terwijl 78% ook tevreden is over de huurprijs van de lokalen. In Vlaanderen is de tevredenheid minder hoog.

10 TEVREDENHEID OVER ANDERE DIENSTEN BINNEN DE GEMEENTE

Tabel: Tevredenheid over andere diensten binnen de gemeente

	WVL	VL
subsidies	75,1%	74,2%
woningaanpassing		
sociale huisvesting	93,6%	89,6%

93,6% van de West-Vlaamse senioren zijn tevreden over de dienstverlening rond sociale huisvesting (89,6% in Vlaanderen) en 75,1% is tevreden over de subsidies rond woningaanpassing (74,2% in Vlaanderen).

11 TEVREDENHEID OVER ZORGDIENTEN

Tabel: Tevredenheid over zorgdiensten

	WVL	VL
warme maaltijden	85,3%	83,3%
poetsdienst	93,0%	84,2%
klusjesdienst	89,2%	79,6%
boodschappendienst	97,1%	75,0%
dagopvang	91,1%	83,7%
kortopvang	84,4%	84,9%
thuishulp	94,0%	81,8%
thuisverpleging	92,5%	81,9%

Voor wat de tevredenheid over de dienstverlening met betrekking tot de zorg betreft, zijn er vrij hoge scores van tevredenheid. De thuisverpleging krijgt de meeste tevreden en toebedeeld (97,9%), terwijl de laagste score, toch nog een welverdiende 86,5% krijgt (tevreden en over de klusjesdienst).

Samenvatting

Deze analyse bundelt de resultaten van 29 bevestigingen die afgenomen werden in evenveel gemeenten. De resultaten worden besproken op regionaal niveau om de verschillen in leefsituatie van de ouderen tussen deze regio's van naderbij te bekijken.

In totaal werden in de loop van 2004 tot op vandaag 13.260 ouderen bevestigd in West-Vlaanderen. In Vlaanderen zijn dat al meer dan 70.000 ouderen die bevestigd werden. Dit stelt ons dan ook in staat om niet enkel de regionale verschillen binnen West-Vlaanderen te bespreken maar ook in welke mate West-Vlaanderen van Vlaanderen verschilt.

Na een uitgebreide beschrijving van de steekproef, behandelt dit rapport 5 grote thema's.

Thema 1 gaat over de woonsituatie en de buurt. In dit hoofdstuk komen volgenden onderwerpen aan bod: basiscomfort in de woning en onaangepastheid van de woning, buurtbetrokkenheid, verhuizen en verhuisgeneigdheid en tekorten in de wijk.

Thema 2 behandelt de gezondheid van ouderen. In dit thema komen objectieve gezondheid, potentieel hulpmnetwerk, zorgafhankelijkheid, valprevalentie en informatiegaring ivm dienstverlening aan bod.

Het derde thema behandelt het welbevinden van ouderen. In dit thema wordt aandacht besteed aan de uitgebreidheid van het netwerk, eenzaamheid, negatieve psychologische beleving, negatieve stemmingsstoornissen, ervaren problemen en onveiligheidsgevoel.

Het vierde thema behandelt de maatschappelijke participatie van ouderen. In dit thema gaan we dieper in op de mobiliteit, activiteitsgraad, de participatie in verenigingen, belemmeringen voor het bijwonen van activiteiten van verenigingen, participatie in seniorenverenigingen, vrijwilligerswerk, cultuurparticipatie en internetgebruik.

Het laatste thema behandelt de tevredenheid met de gemeentelijke dienstverlening.

De analyses in het rapport werpen een licht op de leefsituatie van ouderen, en maken het ook mogelijk om de vragen, noden, behoeften waarmee ouderen, of een deel van de ouderen, geconfronteerd worden, te definiëren.